

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancaute nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiune în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dannöcker. In Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernai; in
București: Agenzia Lusaș, Suc-
curale de România; in Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 8 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMER DE DUMINECĂ 18)

„Gazeta” ieșe în săptămână.
Abonamente pentru Anstro-Ungarie:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectari.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 80 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 96.—Anul LVIII.

Brașov, Duminecă, 30 Aprilie (12 Mai)

1895.

Cum va decide Monarchul?

Brașov, 29 Aprilie v. 1895

De-o săptămână de zile toate foile din monarhia vorbesc numai de certa dintre ministru de externe Kalnoky și de urmările ei.

Acésta dovedește, că i-se dă o mare însemnătate lucrului, căci atinge nise întrebări, dela cari atârnă viitorul desfășurare a politicii dinăuntru în cele două state dualiste ale monarhiei, în Ungaria și în Austria.

Politica bisericească a guvernului unguresc, scim ce turburarea produsă chiar și între Unguri, scim că a dat naștere „partidei populare” catolice, deșteptând opoziția clerului catolic și a magnaților. Lupta ce s'a încins între catolici și între clica calvină jidană-maghiară însă n-are numai o luptă trecătoare, ci este o luptă hotărâtă pentru putere.

In timpul din urmă partida lui Zichy a început să crească și să se întărească într'un mod, încât acésta a deșteptat cele mai mari îngrijiri în tabăra calvinilor dela ocărnuire. Mișcarea catolicilor își află sprijinul său cel mai puternic în politica sântului Scaun dela Roma. Papa Leo XIII a salutat cu bucurie înființarea partidei populare catolice și a binecuvântat pe conducătorii ei.

Nunciul papal Agliardi, când a întreprins călătoria sa în Ungaria, nu s'a gândit de sigur de a se amesteca în afacerile interne ale țării, cum i s'a imputat, dér fără îndoială a avut în vedere de a strânge legăturile sântului Scaun cu catolicii din Ungaria incuragiându-i în stăruințele și luptele lor pentru interesele catolicismului.

Acésta însă n'a putut fi pe placul clicei, ce domnesce adî în Țara ungurescă și a cărei corifei sunt Coloman Tisza, Wekerle și Szilagyi, cari stau la spatele ministrului-președinte Banffy. Ei se tem, ca nu

cum-va încetul cu încetul să 'și perdă totă influința și să le scape cu totul frânele din mână. Sunt cu deosebire îngrijați de opoziția catolică, care își ridică capul tot cu mai mare cutezare, ceea ce s'a dovedit și cu ocaziunea alegerilor dietale întregitoare din urmă.

De aceea au plănuit ei cunoscutul atac al lui Banffy în contra nunciului Agliardi, în speranță, că astfel vor da o lovitură de mörte „partidei populare” și întregii opozițiunii conservative.

Intâiu l'au pus pe Banffy să scrie ministrului de externe Kalnoky că nunciul s'a amestecat în trebile dinăuntru și să-l întrebe decă nu crede, că trebuie să se facă reclamațiunii la Roma din cauza acestei purtări.

Kalnoky a răspuns, că e gata a face astfel de reclamațiunii, decă se vor adevăra cele susținute în nota ministrului președinte unguresc. Banffy îndată ce a primit nota ministrului de externe a pus pe deputatul Terenyi să l'interpeleze și a dat cunoscutul răspuns răsboinic în contra pretinsului amestec al nunciului.

Clica a sperat, că a prins în clește pe Kalnoky și că vorbind de reclamațiunile, ce acesta le-a pus numai în vedere, ca de un fapt împlinit, îl va sili să se plece și că atunci ea va triumfa.

La aceea însă nu s'au așteptat corifeii clicei, că Banffy va fi nu numai desmînțit de Kalnoky, dér că va fi și dăscălit de el în „Politische Correspondenz”.

Așa s'a născut conflictul și crisa. Kalnoky și-a dat demisiunea. Banffy a alergat la Viena. Monarchul a intervenit să-i împace prin mijlocirea ministrului unguresc dela curte br. Josika. I-s'a dat voie lui Banffy să publice nota lui Kalnoky, ca sar'ate, că în adevăr ministrul de externe i-a pus în vedere, că va face recla-

mațiunii la Roma pentru purtarea nunciului.

Ast fel se credea, că s'a pus capăt certe. Dér în 6 l. c. Majestatea Sa printr'un autograf a declarat, că nu primesce demisiunea lui Kalnoky și l'a asigurat de deplina sa încredere. Tot-odată s'a dovedit, că Kalnoky nu se grăbește nici decum de a trimite nota cu reclamațiunile la Roma.

Acésta a produs mare mâhnire între guvernamentalii unguri și neliniștea lor a crescut, când au vădut că și în camera austriacă se fac interpeleții din partea antisemiților și a clericalilor în scop de a lua în apărare politica bisericească a sântului Scaun și a trimisului său.

Acum s'a sfătuit din nou clica și a aflat, că cabinetul Banffy trebuie să cêră, ca mai intâiu Kalnoky să facă reclamațiunile, pretinse de Banffy, la Roma, și apoi să i se dea și guvernului unguresc satisfacțiune printr'o manifestațiune de încredere din partea monarchului.

Br. Josika, care a fost la Pesta și a mers de aici la Pola, unde se afla Majestatea Sa, fû însărcinat, se dice, cu misiunea de a comunica acésta Majestății Sale, adăugând, că decă nu i se va face destul ministerului Banffy își va da demisiunea. Ba se asigură, că Josika a dus cu sine și cererea de dimisiune a guvernului.

Așa stă dér acuma afacerea. Adî plăcă și Banffy la Viena, unde Majestatea Sa va decide.

Cum va fi hotărîrea monarchului?

Foile opoziționale maghiare susțin sus și tare, că demisiunea cabinetului va fi primită și că Banffy trebuie să cadă, căci prea s'a deochiat prin purtarea sa bruscă și neprecăută, dovedind, că nu e la locul lui.

Cumcă e pericolul la mijloc, nu numai pentru Banffy, dér și pentru partida guvernului, se vede și din tonul foilor ei, cari au început acuma

să amenințe, că, decă nu se va împlini pretenșiunea Ungariei de a se face reclamațiunii la Papa, se vor răs-vrîți Ungurii în delegațiunii contra pac-tului dualist.

Mult atîrnă dela decisiunea monarchului în aceste clipite, atârnă ca ore să mai dăinuiescă neștirbit sistemul putred de guvernare de adî, ori să se facă o schimbare în el, care să mai curățe aerul infectat de suflarea veninosă a clicei calvine-jidane, care terorizează de atâta timp țera și poporele ei.

Cum va fi acésta înaltă decisiune?

Convocarea

Congresului național bisericesc.

Miron,

din îndurarea lui Dumneșeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania, și metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Preasântiților frați episcopi, venerabilelor consistorii eparchiale, onorabililor și iubiților deputați congresuali, iubitelui cler și popor din provincia Nôstră metropolitană: dar și milă dela Dumneșeu și salutarea Nôstră cordială!

Având în vedere §§. 151 și 152 din Statutul Organic, congresul ordinar național-bisericesc al provinciei Nôstre metropolitane, care la terminul normal de 1/13 Octomvri 1894 nu s'a putut întruni, prin acésta îl convocăm și-l declarăm de convocat în mod supletoriu la biserica Schimbării la față din cetatea Sibiiu, pe Dumineca din 7 (19) Mai a. c., la 9 ore antemeridiane, când se vor începe ritualele bisericesci cu chiamarea Duchului Sânt, ér terminate acestea, va urma deschiderea congresului și se vor începe lucrările lui, conform regulamentului pentru afacerile interne.

Dat în residența Nôstră arhiepiscopală-metropolitană din Sibiiu, la 27 Aprilie (9 Mai) 1896.

Miron Romanul.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Florica Codrului.

Legendă de C. Stamati Ciurea.

(Fine.)

Natura creatore nu-și alege locurile privilegiate, spre a-și desvli podóbele sale. Și flórea codrului nu odată rivalizează cu planta cultivată sub vitrinile palatului. Cătrinuța, flica codrului, cu frumseța sa putea sta în rënd cu cele mai alese ființe ce strălucesc în salóne cu a lor forme și grații încântătoare. Cătrinuța se deosibea numai cu constumul ei cel simplu și cu mișcările ei nestudiate, cu coloratura obrăjilor ei dogoriți de sóre, ce da încă mai multă vigóre frumuseței corecte unui profil clasic, grațiosă închipuire, ce poeții orientali o chiamau nu odată în versurile lor infocate. Ochii ei negri, umbriți de gene lungi, esprimeau o căntătură galișă și putrunctătoare, érá përlu ei era de o mărime atât de abundanță, încât împletit și adunat într'o códă, ajungea până la pământ. Decî Cătrinuța înainta cufundată în

gânduri cu ochii țintiți la pământ, când de-odată nechezatul calului lui Hrițco a făcut-o să trasară. Ea își îndreptă ochii spre bojdeucă, și cunoscând calul a găcit călărețul, și o zimbire de plăcere se ivi pe gurița ei. Ea grăbi spre pnenița, unde o întâmpină Hrițco și o luă de mână.

— O, de când te aștept, îi dișe el, să fiu aice și să nu te ved îndată!

— Of, ce grabă, răspuse Cătrinuța rîdënd, tu doreai să mă veđi îndată, dér venirea ta de astăzi nu este pré grabnică?

— Dómne! ce sunt eu vinovat, decă îndeletnicirile la curte nu-mi dau răgaz, și tocmai acuma, când vênătórea cea mare se apropie, zace multă răspundere pe capul meu, încât nu-mi rămâne timp de prisos.

— Și pe când se va aduna boerimea la vênat?

— De astăzi peste o săptămână, însă de mâne chiar încep a sosi óspeții cei din apropiere.

— Ce minunată adunare va fi acésta, și cum aș dori să privesc la curte sosirea atâtor boeri, dișe Cătrinuța cu naivitate.

— Ba nu, puicuța mea, răspuse Hrițco posomorându-se, nici tu nu trebuie să veđi pe boerii vênători, nici ei pe tine.

— Și pentru-ce?

— Pentru-că te pot vëna prea ușor.

— Vêđut'ai, mă rog, răspuse Cătrinuța, dând din umeri; par'-că eu sunt căprieoră sêlbatică? Ce șagă! Și cu o mișcare repede îi aplică lui Hrițco o sfârlă în vârful nasului.

— Ori și cum, deși nu ești pentru ei o căprieoră sêlbatică, apoi negreșit o pomă gustosă, răspuse Hrițco oftând.

— Ên' lasă lingușitorule! nu mă mai face pomă gustosă. Dér să uităm vênatul. Spune-mi mai bine când mă vei duce la bálcul dela Svirse, ca să-mi cumperî cordele și papuci roși de nuntă. Gândesc, că în grabă nu mă vei duce, căci ești sgârcit de bani și nu vrei ca mirésa ta să fiă frumos îmbrăcată, temându-te, că voiți plăcere-unui boerinaș tinerel, ce umblă pe la bálciuri după fete frumoșe, așa că am găcit? Ast-fel vorbind apucă pe Hrițco de vârful mustețelor, răsucindu-le în degete. Tênerul flăcău îi prinse cu o mână dege-

tele, érá cu cealaltă o trase pe genunchi și, fermecat de privirea ei, își plecă capul pe umêrul ei.

— Dér, is sgârcit, răspuse el, căci tu'mi ești totă avuția mea, care n'aș da-o în schimb nici pe toate moșiile boerului nostru. Și étă pentru-ce mă înfioresc, când mă bate gândul, că te pot perde.

— Uită-te, mă rog, ce gând!

— Așa, dișe Hrițco, ține minte, că acest gând mă prigonesce până și în somn. Nu odată te ved prin vis în brațele unui boer, și atunci cu spuma la gură sunt silit să privesc cu umilință, cum tu te lupți respingënd desmerdările sale. O! atunci sar din pat nebun de durere și alerg prin codru, astupându-mi urechile, prin cari pătrund țipetele tale de desperare. Nespuse e atunci chinul meu. Și Hrițco își întorse fața ascundëndu-și lacrimile, ce-l podidira.

— Contenesce... dișe Cătrina oftând dureros. Se uită cu compătîmire la el, lăr-gindu-i-se pupilele ochilor sub apăsarea nespusei spaima, ce o cuprinse.

— Nu-mi mai vorbi ast-fel de cuvinte înfricoșate, ce fac de-mi furnică tot tru-

Revistă politică.

Majestatea Sa, după cum anunță „Bud. Corr.“ va convoca delegațiunile pe 6 Iunie la Viena. Autografele privitoare la această convocare se vor publica în numărul de mâine a ziarelor oficiale.

Deputatul ungar Horváth Gyula, cel cu „faimosul atentat dela Boosig“ a petrecut câteva zile prin România în afaceri de — *geșeft*. Fôia „Adevărul“ din Bucuresci publică o convorbire, ce a avut-o unul din colaboratorii săi cu acest declarat dușman al Românilor, silindu-l să-și dea părerea asupra cestiunii române. Etă, după „Adevărul“, ce a dîs Horváth: „Convingerea mea intimă este, că în curînd se va înlesni terenul pentru a pregăti o împăcare între aceste două elemente (Români și Unguri), cu atât mai vîrtos, că ele au interese cu desăvîrșire comune, atât sub raportul economic, cultural-social și politic, cât și sub raportul lor, ca individualitate politică. Actualele relațiuni încordate dintre Români și Unguri sunt opera camarillei din Viena, opera contelui Kálnoky, care pe deoparte încurajază guvernele unguresci la o acțiune desperată contra Românilor, ér pe de altă parte îndemnă pe Români la rezistență, și alimentează prin cercurile hotărîtoare din Bucuresci o ură înverșunată contra noastră; căci știți pré bine, că Viena vré să ne slăbescă și să ne învrăjbescă cu toate naționalitățile. Recunosc, că în cestiunea naționalităților, guvernele unguresci au făcut multe greșeli. Dér cea mai mare greșelă a fost nenorocitul proces al Memorandului, prin care guvernul unguresc a creat o sumă de martiri. Șoviniști sunt și între Unguri și între Români: însă nu mai puțin adevărat e, că ambele aceste popóre au și elemente sănătoșe, serioșe, cari se gândesc și la dîna de mâne. Când aceste elemente vor birui asupra șoviniștilor din ambele tabere, atunci se va puté inaugura o eră de pace, o eră de împăcare. Spre acest ideal trebuie să tindem cu toții, decât nu voim să fim înghițiți în curînd séu mai târziu de valurile pangermanismului, séu ale panslavismului“.

Din cercurile Vaticanului se lătesce fama, că episcopatul austriac în curînd va distribui o pastorală colectivă, în care reuniunile creștine-sociale vor fi provocate la supunerea, ce dătoresc hierarhiei și la moderațiune, în înțelesul îndrumărilor Soavanului Sânt.

Diarul frances „Figaro“ anunță, că Germania, Francia și Rusia vor încredința pe guvernul din Spania cu formularea definitivă a convenției de pace dintre China și Japonia. Spania posedă în apropiere de aceste două state asiatice insulele Philipine, și de aceea puterile europene sunt de părere, că ea va sci mai bine judeca asupra unor anumite cestiuni delicate. — Flota

rusescă, care de present se află în apropierea Japoniei, constă din două vapóre mari panterate, cinci încrucișătoare de rangul prim, trei încrucișătoare de rangul al doilea, două încrucișătoare cu torpilor șese canciere și trei torpilor. După cum i-se depeșeză ofiului Reuter, Japonia, la rugarea Chinei, prelungi cu 5 zile armistițiul. Plenipotențiatul japonez, conte Ito-Miyoji conferă alături în Chefor cu delegatul chinez, conte Li, cu care ocaziune ș-au predat unul altuia în schimb ratificațiunile convenției de pace.

Calea la domnitor.

În toate timpurile și sub ocrotirea or-căror principii monarchice, persóna domnitorului a fost și trebuie să fiă instanța cea mai înaltă și cea din urmă, cătră care omul între or-ice împrejurări se pôte îndrepta. După legile austriace și astăzi îi stă în voia liberă criminalului osândit la mörte a-șe îndrepta cătră mila domnitorului. Cu atât mai mult cetățenii, jigniți în drepturile lor, trebuie să aibă cale deschisă la persóna prea înaltă, pentru de a-și espune plângerile și pentru de-a putea cere ajutor și scut dela el, mai ales atunci, când e vorbă de interese de stat și nu de interese private.

După conceptele constituționale, monarchul lasă să domnescă deosebite guverne responsabile, el însă își rezervă dreptul de domniă asupra tuturor, ori mai bine dîs libertatea de-a păși numai decât, unde este lipsă de-o intervențiune. În calitatea sa de domnitor, decî, monarchului constituțional îi stă în voia liberă de-a chema la guvern noi bărbați, de câte-orî află de lipsă. În modul acesta un stat constituțional este ferit de pericolul, ca dinastia să se identifice cu un sistem de guvernare séu cu caprițiile unui partid. Domnitorul, care stă peste toate guvernele, pôte aduce în tot momentul hotărîri libere și pôte opri greșelile servitorilor săi, chiar pentru această interesele sale înalte pretind, cu popórele sale să nu-și perdă încrederea în el, încredere, care în momente critice se îndreptă direct cătră el și îi predă direct materialul, din care el apoi pôte să judece asupra serioșității stărilor de lucruri.

Este afară de or-ice îndoială, că legăturile de dragoste între popor și dinastie sunt sante și nu se pot rupe până atunci, până când națiunea își pôte trimite pe bărbații săi la treptele tronului, pentru de a-și spune plângerile și a cere scut și ajutor. De aceea domnitorii din toate tim-

purile au vădut cu bucurie, când bărbați din popor vineau la ei și cu respectul profund ce-l dătoresc le spuneau, ce aveau pe inimă.

Unul dintre cei mai însemnați monarchi din vechime dîse: „Tôte porțile castelului meu reges se fiă deschise în tot timpul, ér drumul ce duce la ele să se presare cu flori, ca fiă-cărui cetățen al statului să-i fiă ușor de-a păși înainte domnitorului séu și a-l numi judecător suprem în cestiuni de cértă. Intre principie și popor nu e iertat să stea nici un zid, ci numai un pod construit din două feluri de pietri și felurile acele de pietri să pörte numele de „iubire și încredere“.

Un istoric modern scrie următoarele: „Poporul în majoritatea lui tot-déuna a fost dușmanul răsvrărilor mari, dér și tot-déuna foarte simțitor pentru dreptul séu. Cât timp decî îi este deschisă calea la acela, care 'i se pare pus de Dumnezeu ca cel mai înalt ocrotitor al drepturilor sale, atât timp nu va slăbi în fidelitatea sa față cu dinastia, ci va recunósce în el capul sfințit al întregii familii, numite stat“.

Maghiari și Evrei.

„Maghiarul stetea singur în Europa — acum și-a aflat pe fratele séu. Fiul lui Israel însă și-a găsit cele deosebite pierdute ale fraților săi, le-a găsit aici în Ungaria în semințiile Hunilor, Schiților, Cumanilor, Pecenegilor și Sécuiilor — urmașii Chazarilor. Odinórá s'a fost contopit deja odată într-o seminție poporul maghiar și evreu al Chazarilor la țermurii Mării-Caspice, mai târziu s'a despărțit Maghiarul și a mers mai departe, de a-și cueri o patriă pe teritorul celor patru riuri, dér pe Evreul Chazaric l'a apucat dorul după frații săi și și-a luat și el bătă și straița și a urmat urmelor lui Hunor și Mogur până la Dunăre și la Tisa. Deoc Maghiarul și Evreul n'ar fi de-un sânge, pututu-s'ar fi atunci contopi la oaltă astfel, cum arată lumii, spre mirarea ei, istoria celor din urmă 25 de ani? Unde este un exemplu ca acesta în istoria poporului evreesc? Și unde este un exemplu, ca un popor să fi primit de bună voia religiunea jidovescă, ca Sécuii, cari s'au făcut sabbathari? Și cine soie, decât acum Ardélul întreg nu ar sta tot din sabbathari, la cas când înclinarea poporului maghiar spre religiunea jidovescă nu s'ar fi stîrpit cu fier și foc?“

Să nu credeți, dîce „Deutsche Ztg.“ din Viena, că cele de mai sussesunt o glumă anti-semită asupra stărilor din Ungaria. — Nu, cele dîse mai sus sunt scóse dintr'un tractat, pe care l'a publicat învătatul foiletonist al lui „Pester Lloyd“, Dr. Adolf Silberstein, în numărul festiv „Peszáh“

adaus la nr. din 5 Aprilie al fôiei septemănale „Egyenlőség“, dér l'a subscris după împrejurări cu „Dr. Silberstein Ötvös“ (Adolf). Credem, că părțile citate dovedesc mai mult, decât o sută de articoli, că Evreilor în Ungaria nu le este numai de-a împlini o formalitate prin esecutarea recepțiunii religiunii lor, și dovedesc, cât de scurt vędători sunt aceia, cari cred, împreună cu ministrul de culte Wlassics, că „paragraful, care stabilește trecerea dela creștinism la jidovism, vré să împlinescă numai un postulat formal al egalei îndreptății, de-órece în praxă asemeni casuri de trecere ar fi de tot rare“.

Noi, ce e drept, dîce „Deutsche Ztg.“, nu credem în ceea ce ne spune Dr. Silberstein „Ötvös“ (Adolf), că fără prigonirea crâncenă a Sabbatharilor, astăzi tot Ardélul ar fi jidovit, nu credem nici că în viitor s'ar puté întempla așa ceva. Pentru această ne garantéză majoritatea arică a Sașilor și a Românilor din Ardél, la cari nu ne aducem aminte să fi observat nici-odată poște de jidovire. Pentru aceea însă, decât ținuturile turanice ale Maghiarici nu se vor jidovi, — nu putem lua nici o garanție, după ce istoria Ungariei din evul de mijloc cunósce și casurii de trecere în masă la religiunea jidovescă. Asiatal se simte atras cătră asiat. De aceea ar fi timpul, ca elementele arice dinlăuntru și dinafară de Ungaria să se alieze în contra dușmanilor lor comuni.

SCRIRILE ȚILEI.

— 29 Aprilie.

O scrisóre a noului Metropolit. Fôia ungurescă „Hazánk“ aduce scirea, că I. P. Sa noul Metropolit al Archidiecesei române greco-catolice de Alba-Julia și Făgăraș, Dr. Victor Mihályi, a adresat următoarea scrisóre de adio: „Prin prea înalta hotărîre cu data de 29 Noemvre 1894 Nr. 2199 a Majestății Sale ces. și reg. apostolice, fiind numit pregrașios de Archiepiscop și Metropolit de Alba-Julia și Făgăraș, am predat guvernarea și administrarea diecesei de Lugoș prea Onoratului Capitlu episcopesc. Despre această încunoscintez pe onorata autoritate administrativă și tot-odată mulțămesc sincer de sprijinul, de care m'a împărțit în decursul păstoriei mele. Recomand clerul diecesei de Lugoș și pe credincioșii ei scutului mai departe al onoratei autorități administrative“.

— o —

Manevrele împărătesci se vor ține în Hunedóra și jur și vor dura până în 26 Septemvre a. o. Majestatea Sa monarchul își va avé reședința pe timpul manevrelor în Alba-Julia. În luna această vor veni, sub conducerea unui vice-colonel dela statul major, mai mulți oficiali dela institutul geografic din Viena spre a revida mapela militare.

pul de flori, și ea, lipindu-se de Hrițco, tresări iluminată de o ideeă subită și îl avorbi: „Scii ce, iubite, să fugim de sub robie, căci imi e frică să nu se întemple cum-va predicarea ta. Tata ni-a dat binecuvântarea sa și în cugetul nostru pôte înlocui binecuvântarea preotului sătesc. Tu mă iubesci și eu asemenea pe tine, cu ale noastre brațe, ce sciu ce-ți sila și ce-ți munca, nu vom peri de fôme. Mai astă ernă steteam cu tătuca la foc și el imi povestea pataraniile lui din călătoriile sale, ca cărauș în țările străine. Decî sciu, că este o țără, unde ómenii de țapa noastră sunt slobodi, ca paserile lui Dumnezeu, ca vântul ce sbóră în pustiu, și că acea țără nu este departe de aici, căci ea se află pe malul Prutului și se numesce România. Incolo decî! acolo-ți scăparea noastră, și numai acolo eu voi fi a ta, fără ca cine-va să aibă puterea a ne despărți“.

Hrițco ascultă cu luare aminte cuvintele iubitei sale, el cu plăcere ar fi sburat, ca gândul, în acea țără fericită, de unde îi zimbă ne-aternarea, unde proprietatea inimii sale ar fi scutită de or-ice răpire. Cu ochii țintiți spre buzele ei, el aduna ca o

albină de pe ele dulcea speranță de un viitor fericit, pe lângă iadul ce-l aștepta aici.

— Și tu nu șăguesci? întrebă el după o mică tăcere, spre a se încredința de hotărîrea tinerei fetețe.

— Nu, răspuse ea din totă inima.

— Dér ce ar dîce tatăl têu de fapta noastră?...

— Va dîce, că așa o să fiă, se auđi glasul lui Nichita, care eșind în acel moment din bojdeucă, prinse de veste vorba tinerilor amoresați. „Mergeti, copiii mei! fiți norociți, scăpați din jugul robiei. Bunii creștini vă vor arăta calea, decî grăbiți până ce nu sosese vênătórea, și scotînd din chimir o mică punguliță urmă: „ér asta să vă fiă de drum, căți-va galbeni agonisiți în tinerețele mele în țera spre care plecați. Vă dau pungulița, și Dumnezeu să vă ocrotescă, ér eu pôte în curînd mă voi uni cu voi în altă lume, unde nimeni nu ne-a despărți, unde cel mic cu cel mare stau alături unii prin fapte bune“. Și Nichita își plecă fața sbîrcită de bătrânețe de-aupra capetelor copiilor iubiti, cari îngenuchind cu cuviință îi sărutau picioarele.

Intr-o clipă calul era înșelat și aceste două ființe porniră cu speranțe în viitor, și o stelută strălucia în a lor imaginație, ca și luntrașul, care împingînd luntrea pe luciul unei mări nemărginite, își țintese căutătura spre un far în depărtare.

Hrițco și Catrinuța purcedeau cătinel, adesea întorcîndu-și ochii plini de lacrimi spre bietul bătrân, care luându-și cobza îi petrecea cu un cântec trist de rémas bun. Umbrele celor două ființe iubite se iviră încă de câte-va ori printre crengile copacilor, apoi dispărură învelite de amurgul sării, ce se așternea pe poteca codrului. Atunci vocea bietului Nichita începă a tremura, ca strunele cobzei sale, și cântecul lui se sfârși într'un suspin dureros, apoi scăpând cobza din mână, pică pe pragul ușei sărutând cu buzele urmele fiicei sale băiguind: Singur, singur pe astă lume! și un șiroi de lacrimi năbuși pe fața sa necăjită.

II.

De trei zile și trei nopți păreții curții boerului Climenco se cutremurau sub șgomotul muzicii și vuetul vocilor boeri-

mei adunate în ospetie. Orchestra cumpusă din robi, sub direcția unui profesor de musică adus dela Praga, era de vr'o 50 de ómeni. Tótă tinerimea boerescă și toți hoții bătrâni ai Litvaniei benchetuiu la o masă întinsă, încercată cu toate bunătățile de mâncare și de beuturi. Curgeau șiróie de vinuri din butelci și din păharele prăvălite. Era o orgie monstruósă în onorul amfitrionului bătrân. Conversația cea mui hîdă, poveștile cele mai fără de rușine sburau în toate părțile, și câte-odată puternicul hohot al musafirilor asurđia șgomotul orchestrei. Toți erau cu chef, numai amfitrionul bătrân părea posomorît, lovind cu ciudă câte-odată cu puternicul séu pumn în masă și résturnând șiruri de butelci cu vinuri scumpe, cari în căderea lor se stricau rēversând felurite arome ametitóre. Érá din când în când vocea lui de bivol se rădica în sudálmi, din care se înțelegea motivul mâniei sale: Pușchiul! lup neimblânđit! ticălosul! am sé'l jupoiu de viu pe hoțul nemulțămitor!

— Destul! destul! Bachus al Ucrainei, îl intrerupse un tînér blond, un proprietar migieș. Pôte că l-au mâncat lupii

O faptă generoasă. „Dreptății“ i-se scrie din Lugos, că în zilele trecute s'a prezentat la Consistoriul român gr. cat. de de acolo un moșneg cu părul și cu barba căruntă, dér cu fruntea tot-deuna senină și cu inima înflăcărată și plină de generozitate față de nemul său, pentru-ca întreaga sa avere mobilă și imobilă în preț de 40.000 fl. v. a. s'ă o jertfescă pe altarul culturii naționale române. Generosul testator se numește *Nicolae Braia* din Tievaniul-mare și considerabila sa avere a dat'o în grija și 'n administrarea Consistoriului rom. gr. cat. din Lugos. Fapta generosului Braia se laudă de sine și nu are trebuință, de cât numai de imitația mai multor bărbați de inimă și cu dare de mână.

Vicespanul comitatului Neutra asupra alegerii din Neutra. Vicespanul de odinioară al comitatului Neutra, Zoltán Zmeskal, a îndreptat o scrisoare deschisă către președintele „Kulturegylet“-ului din Nordul Ungariei, conte Stefan Károlyi, în care își anunță retragerea din reuniune și-și motivează pasul cu aceea, că răspunderea pentru *abusurile* ne mai pomenite, făcute cu ocaziunea ulterioarei alegeri dela Neutra, îi atinge mai ales pe acei funcționari municipali, cari duc rol conducător în „Kulturegylet“-ul din Ungaria nordică, și că el nu voiesce să fiă părtaș la procedurile acelea, cari strică cauzei sante a patriei de o sută de ori mai mult, decât agitațiunile panslave.

Plânsorea unui Maghiar contra guvernului. Profesorul de preparandă suspendat, Julius Nagy din Nyiregyháza, a înaintat consulatului german din Budapesta o plânsore, ce conține mai multe côle, în care între altele spune și aceea, că guvernul ungar arangeză serbarea milenului numai cu scop de-a *asupri naționalitățile și de-a duce în rătăcire puterile mari europene*. Mirare, că se află și un Maghiar, care se spună adevărul.

Un cetățen român bătut de gendarmii unguresci. Aflăm, că d-l *Mihail Alexandrescu*, brutar în Săcele, care din bun senin fusese bătut și batjocurit zilele trecute din partea unor gendarmii unguresci din Săcele, și-a redeschis Marția trecută prăvălia, continuându-și în regulă meseria sa de brutar. D-lui Alexandrescu încă nici nu i-s'a dat răgaz de a-și cere satisfacția pentru batjocura suferită, de-ore-ce autoritățile unguresci îl luară și-l escortară numai decât peste granițe, pe cuvânt, că d-sa este din România și n'are dreptul de-a turbura apele unguresci de-aici. Adevărat, că d-lui Alexandrescu îi expirase pașaportul românesc, dér acum s'a reîntors cu pașaportul în regulă și cu hotărîrea, de a-și cere satisfacția cuvenită. Dacă și cetățenii ungari ar fi tractați din partea autorităților române cu aceeași asprime și necruțare, ore câtă Secui, cari își caută hrana

de tôte zilele în Țera-românească, n'ar pute fi în tot momentul escortați peste granițe?

Nouă clasificări în școle. După cum se scie, până acuma în școlile populare și normale se folosiau următoarele grade de clasificări: foarte bun (1), bun (2), destulitor (3) și nedestulitor (4). Zilele aceste însă ministrul de culte a dat o ordinațiune, ca în amintitele școle să se folosescă de acuma înainte următoarele clasificări: La progres în învățământ: eminent (1), foarte bun (2), bun (3), destulitor (4) și nedestulitor (5); pentru purtarea morală: laudabilă (1), bună (2), destulitoare (3), neregulată (4) și rea (5); pentru diligență: mare (1), corespunzătoare (2), schimbăcioasă (3), neglijentă (4), puțină (5).

Corône eterne. Dômnă Judelui regiu *Penciu* a trimis subsemnatului Comitet parochial din incidentul morții fiului său *Livie*, în loc de corône peritóre, 20 fl. ca contribuire la fondul pentru școlarii români sëraci, înființat în memoria iubiților răposați. — Brașov, 29 Aprilie 1895. *Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Brașovului.*

Preparanți croați la ministrul ung. de instrucțiune. Elevii institutului preparandial din Agram au făcut o vizită ministrului unguresc de culte și instrucțiune publică sub conducerea directorului dela preparandia de stat din Budapesta. La vorbirea acestuia, ministrul a răspuns, că în visita elevilor preparandiei din Agram el vede respectul ce-l au ei față de cultura maghiară. Cei ce ies din școle — dișe ministrul — ca să crească tinerimea croată, să nu uite a sădi în inima acesteia conștiința, că *cel mai bun Croat este acela, care e cel mai bun Maghiar* și că Croații, ca și Maghiarii, sunt supușii Corônei St. Stefan. Nu există cetățenia, ci numai una (cea maghiară), și în acesta *toți trebuie să ne contopim*. — Curióse idei are acest ministru *Wlassics*. Prin analogia s'ar pute dișe dér: că *acela este cel mai bun Tigan, care e cel mai bun Maghiar*, și întors.

Luptă sângeră cu gendarmii. În comuna Sziskszo s'a născut între credincioșii bisericii reformate, în timpul slujbei în biserică, cêrtă mare, care s'a străplăntat afară de biserică, unde ômenii s'au încôierat și a fost bătăia mare între ei. Un gendarm, care era de față, a provocat pe ômenii să se imprăscie. Atunci mulțimea turbată a năvălit asupra gendarmului. Acesta trase sabia și lovî cu ascuțitul ei pe o femeie, rânindu-o. Un om sări asupra gendarmului, voinde să-i smulgă sabia din mână. Dér gendarmul îl pâlî cu sabia așa de tare, încât îi tăia o mână. Acum furia poporului ajunse la culme. Un alt gendarm venise în ajutor camaradului său. Poporul aruncă cu pietrii în amândoi și îi imblăți amar cu

bătele. Gendarmii apărându-se cu săbiile loveau în dreapta și stânga fără milă. Unui om i-au spintecat burtă, altuia i-au tăiat nasul și pe mulți îi rânira tare. Gendarmii o luară apoi la fugă în casarmă, mulțimea după ei înjurându-i. Ajunsă la casarmă, mulțimea începă a-o bombarda cu bolovanii. În urma acestă esiră gendarmii înarmați și după ce de trei-ori provocară pe ômenii să se imprăscie, însă fără de rezultat, dădură foc. Atunci înspăimântați ômenii se imprăsciară. Au fost mai mulți arestați, și se face strictă cercetare.

Pustiirea unui oraș prin foc. Orașul *Cubinul de jos* din comitatul Arva a îndurat o mare nenorocire. Isbuonind un foc grozav, mai mult de jumătate orașul a fost prefăcut în cenușă. Intre alte edificii a ar și biserica romano-catolică.

Pentru nenorocii din Laibach. Cetitorii noștri sciu, că neferioare au avut să îndure locuitorii orașului Laibach în urma cutremurilor îngrozitoare de pământ din noaptea sf. Paști. Acum s'a format un comitet de ajutorare, compus din 28 membri fruntași din Laibach și jur, în fruntă cu președintele țerei Victor baron de Hein, care apelază la tótă lumea cultă pentru ajutor. În apel se spune, că vieți omenești și foarte multe case au căzut victimă aceluia cutremur; pagubele se uroă la milioane; mii de ômeni, între cari copii mici și greu bolnavi, stau fără nici un scut prin barace. Poporațiunea se increde însă în Dumnezeu și în mila ômenilor buni.

O mare nenorocire s'a întemplat în comuna Subancea, din județul Dolj (România). În ziua de 23 Aprilie v. maiorul *Savopol*, proprietarul moșiei, s'a dus cu copilul și cu guvernanta să petrecă ziua de S-tu Gheorghe la arendașul moșiei sale. După masă, un mare număr de țerani au venit la curte, ca să felicite pe proprietar și pe arendaș. Ômenii de serviciu, după ce au cinstit pe țerani, s'au apucat să petrecă cu dênșii. Vizitiul arendașului, găsind prin curte un tub de fier astupat la un capăt, s'a pus să-l umple cu praf de pușcă pentru a-i da foc apoi. Arendașul moșiei, găsind că gluma vizitiului e cu haz, a trimis în sat de a cumpărat o mare cantitate de praf de pușcă, a umplut tubul, și pentru-ca detunătura să fiă mai puternică când îi va da foc, a început să bată praful cu o vergea de fier, pe când vizitiul ținea tubul în mână. Din pricina loviturilor însă, s'a aprins praful de pușcă și tubul a făcut explozie. Vizitiul a fost rupt în bucăți și a murit pe loc. Arendașului i-a sfărâmat un picior, și dus la Craiova pentru a-i se face amputația, a murit după câte-va ore. Guvernanta și copilul d-lui maior *Savopol* au fost ușor răniți.

Seminarul român din Lipsca. În ziua de 1 Mai stil nou, s'au deschis la Universitatea din Lipsca cursurile seminarului român pe semestrul de vară. D-l dr. *Weigand*, neobositul director al acestui seminar, ca introducere în cursul gramaticii istorice române, a expus în timp de o oră aproape scopul, pe care îl urmăresce filologia română, țintind prin acesta a desvolta interesul auditorilor săi pentru stu-

diul limbei române. S'era, toți membrii seminarului român au fost invitați de d. dr. Weigand, unde a avut loc o petrecere, care a durat până târziu de tot. Ceea ce este îmbucurător, e că încetul cu încetul au început să mîergă la Lipsca mai mulți români, cari, deși unii nu studiază filologia, cu tôte acestea interesul limbei lor materne îi face să urmeze și la seminar. Ast-fel, seminarul român numără de astădată șapte români, dintre cari doi sunt din Macedonia. Aflăm cu plăcere, că d. dr. Weigand a introdus inovațiunea, ca pe viitor doi dintre seminaristi să locuiescă chiar la seminar. Numai puțin bucuroși ne simțim anunțând, că, *Iahresbericht*, „Dara de semnă anuală“ a seminarului, s'a pus sub tipar și că deja s'au tipărit 5 côle. De asemenea, în curînd vom pute ceti importanta lucrare a d-lui Weigand „Călătorii la Români din Macedonia“, din care s'au și publicat 8 côle până acuma.

Cel mai nou scandal al lui Milan. Despre fostul rege sêrbesc *Milan* s'au spus în timpul din urmă, multe lucruri rele. Cele mai noue sciri despre Milan, însă, pun pe fostul rege sêrbesc în cea mai scandalosă lumină. Se telegrafiază adecă din Veneția, că *Milan s'a impușcat*. Causa sinuciderii se dișe, că este starea lui financiară sdruncinată. — O altă telegramă din Italia trimisă la Belgrad spune, că contra lui Milan s'a făcut atentat din partea unui supus sêrb. Milan a căzut jertfa atentatului. — Din potrivă însă o telegramă din Veneția dișe, că Milan se află bine și că scirile despre sinucidere sunt neadeverate. Din tôte aceste sciri, cari se desmint una pe alta, se vede, că totuși lucru nu e curat, și că Milan, fidel obiceiului său, continuă cu scandalosă lui purtare.

Concursuri de lucruri manuale. Societatea științifică literară „Tinerimea Romană“ din București va deschide cu începere de mână, 30 Aprilie v. c., obișnuitele concursuri de studii între elevii și elevele cursului primar urban și rural, inaugurând de astădată și concursul de lucruri manuale. Ele se vor ține în localul școlii primare C. A. Roseti din București (Str. Clemenței).

Foc. De vre-o două săptămâni încôce focurile par a-se înmulți și prin Brașov. După-ce arse șura lui A. Irk din strada lungă și mai multe mobile, la vre-o câteva zile după aceea arseră la măestrul rotar *Simay* și la măestrul lemnar vecin, tot din Strada lungă, vre-o trei ateliere de lemnană și rotăria cu 10rte mult material. Er astă-noapte între orele 11—12 s'aprinseră șurile și grajdurile preoților săsesci I. Hubbes și W. Moritz din capul Brașovului, cari arseră de tot.

Cassa districtuală de bolnavi brașovenă anunță, că adunarea generală convocată pe Duminecă în 5 l. c. s'a amănat, din cauza absenței membrilor, pe Lună în 13 l. c., s'era la 7½ ore, și se va ține cu atâți membri delegați, câți vor fi prezenți.

O Bonă, care cunósce perfect limba germană se caută pentru București. A se informa la Administrația acestui diar.

s'au l-au spintecat vre-un vier sêlbatic... Și la urmă de ce să te superi de un lucru atât de neînsemnat. Noi și fără renumitul tău vênător am reușit de minune. Cincispre-șecce lupi prinși de vii în laț, cincispre-șecce lupi și doi urși uciși. Ce-ți mai poftesce inima?

— Ce nemulțămitor! ce nemulțămitor! răgea boerul *Climenco*; asta mă scormolesce; a fugit fără indoală. Măncat de lupi, dișe tu? nici vorbă, căci s'ar fi găsit măcar potcovele calului. Dér nu mi-a scăpă, adause el, ca și cum s'ar mîngăia; am trimis o sută de Cazaci pe urmele lui*, promițându-le un premiu mare, decât-l vor aduce fiă chiar mort. Da! am să mă rês-bun, oh! am să mă rês-bun, chiar cu mâna mea; am să-i storc sângele sfășiindu-i spina... da... da... cu mâna mea... La această perspectivă față sa urciósă se insenină de o zimbire diabolosă și rêsucindu-și mâne-

* Magnații rusesci aveau dreptul să ție în serviciul lor sute de Cazaci călări, robi îmbrăcați în straie căzăcesci, însă fără altă armă decât biciul (nahaica). Acești Cazaci în revoluția poloneză înarmați de boerime luptară în contra armiei imperiale.

cile antereului, cu plăcere anticipa acțiunea pedepsei sêvêrșite de el însu-și.

— Piei drace! prietene, nu te mai îndrăci, îi răcni drept în ureche un alt tînêr miegeș, clipind cu ochii și de abia băiguind de bețiă. N'ar fi mare folos, decât l'ai căsăpi pe Hrițco. Ți-ai dișe ceva mai bun... Am zărit prin droia rôbelor tale una cu ochișori negri, care nu e de obrazul tău, m'ă nêgule, deci să facem schimb. Eu îți dau pentru dênșă armăsarul meu, ce l'ai vădut, pântănog cu stea în frunte, dêu din sânge arăpesc.

— Vivat! răcni de-odată tótă compania bêtă, rêdicând paharele în sus; sê bem, sê bem aldămaș la schimbarea făcută... Sê trăsescă proprietarul armăsarului arăpesc!... și încă mulți ani stăpânul ochișorilor negri! adause un al doilea. „Sê trăsescă amftrionul nostru Andrei, vivat!...“ Și loviturile paharelor, răcnetele de veselie, sgomotul darabanelor și a orchestrei, se sleiră într'o disarmonie sêlbatică asurditóre.

— Fiă! hotări boerul *Climenco*, după ce se potoli sgomotul în cât-va. Sê o adu-

că încôce, porunci el droiei de slujitorii ce sta la spina lui.

În câte-va minute intră în salonul de benchet o femeie tînêră în costum național, pași spre stăpânul ei și ingenunchind îi sărută picioarele. Apoi ridicându-se și încrucisând mâinile la pept stêtu fără mișcare, așteptând porunca.

— Hanzia! îi dișe cu asprime boerul *Climenco*; de astădi înainte tu nu mai ești rôba mea, ci rôba acestui boer, și arată cu degetul spre tînêrul brunet. De acuma el este stăpânul tău și tu proprietatea lui.

Tênêra copilă se uită cu indiferență la noul său tiran și apropiindu-se de el tot cu aceeași mișcare automată, ingenunchia și îi sărută turecile botforelor, în cari era încălțat.

Vivat! bravo! strigară musafirii. Bucură-te feciôră, că ai scăpat de postul mare... și cu această ironie batjocuitoare s'a sêvêrșit actul de schimb în tôte formele legiuite.

Apoi din butelci în pahare și din toaste în toaste tótă această companie abia tocmai după mieđul nopții începă a conteni. Sgomotul vocilor amorți, limbile se

legară. Răcnetele și cântecetele conteniră prin pauze îndelungate, și la urmă, sub apăsarea alcoolului, tôte mișcările se paralisară într'un somn letargic. Tuturor li-s'au tăiat picioarele, unul cădă sub masă, altul zăcea cu capul pe masă, unii pe podolă, alții pe scaune și o horăială generală rêsună în spațiosul salon, îmbuibat de mirosul feluritelor beuturi și mucusi de luminări arse, ce clipeau când și când prin sfeșnice și candelabre.

În ograda curții și afară asemenea predomina o tăcere întreruptă numai de urletul cânilor satului, ce simțiau emanațiunea stărvilor de lupi jupoți și aruncați pe gunoii grajdului boeresc.

III.

Noaptea era liniștită și senină. Luce plină revêrsa lumina sa galesă pe câmp și miriștele aurite. În depărtare pe orizont se deosebeau în undulația conturele codrilor. Totul era cufundat în tăcere, numa grierușul câmpului, cântărețul nopților de tómnă, rêsuna ca un clopoțel în depărtare. Unde și unde printre căile pânlor clipea, ca nisce stelute, flacăra focurilor ați-

Cestiuni scolare în Sălagiu.

(Intimpinare.)

Cn. D-le Redactor! În nr. 71 din a. c. al prețuitei „Gazeta“ sub titlul „Cestiuni scolare în Sălagiu“ s'a publicat o corospondență subscrisă: „Mai mulți învățători sălageni“, în care nouă, preoților, ca directori școlari, ni-se croesce o strajnică lecțiune, invinuindu-ne în general cu nepăsare răutăcioasă, neîndreptății, iregularități și indiferentism, ce am comite mijlocit séu nemijlocit față de învățători și cauza învățământului.

Grele vorbe la adresa acelor, cari în toți timpii au făcut tot, ce au putut face; grele vorbe rostite în public nouă, preoților sălageni, cari am fost, suntem și trebuie să fim în fruntea instituțiilor noastre naționale.

Am așteptat, ca vorbele ușore, nerumegate și pline de un pesimism sceptic în felul său, să fiă spulberate din o parte ore-care-va mai în stare de-a le spulbera; am așteptat să fiă reduse la valoarea lor de însuși Vicarul, care e și mai greu vătămât, acuzându-l, că e rău informat. O acuză grea și nedemnă 'i-se aduce, când știut este, că Domnia-sa la toate ocaziunile mai însemnate, ce are românismul în Sălagiu, participă.

Er ca Vicarul să nu cunoscă Sălagiu, și mai vartos tractul D-sale, de unde pare a fi eșit și corospondența din cestiune, e inesaot, neadeverat; a afirma așa ceva o afrontare grosolană, când știut este, și chiar „Gazeta“ scie, că Vicarul nu odată și la esamenele de vară în tot locul și totdeauna participă în persoană. Că ce jalbă s'a și ridicat ici-colea din partea învățătorilor și nu s'ar fi lecuit, s'au cum a fost sedus și rău informat vicarul, nu o putem afla din corospondență.

Direcțiunea apucată de unii învățători ai noștri e una din cele mai fatale și primejdioase, luând rolul lupului din poveste. O fac acesta dora numai pentru-ca la un cas de desertare să fiă scusabil? — Nu scim! Scim atata, că ei se plâng de-o sorțe maștiahă. Noi erăși deplângem fără a pute ajuta. În cele din urmă ore cu cât e sorțea noastră, a preoților, după o pregătire de 16 ani, mai mulțămitoare, ca a lor?

Am avé multe de toate de dis la acest loc, dér nu-i timpul potrivit să dicem. Credem însă, că învățatorimea, decât cum-va nu s'a putut convinge până aci, se va convinge de sigur de aci încolo, că noi preoții numai pismași nu li-am fost și nu le putem fi.

Decă însă ne ferim înadins de o contra dovedire în public a învinuirilor lor fără basă și socotela, nu putem a nu-i ruga să binevoască, decât e adeverată jalba lor, a specifica casuri, ca să se vadă anume când, unde și prin cine s'au făcut iregularitățile, unde și prin cine s'a observat nepăsarea și cari sunt acei guvernatori ai lor răi de credință, fără interesare de cauză și echitate?

Noi ađi credem, că decât ar vré să probeze, în întreg Sălagiu nu ar găsi astfel de persoane. A trecut, D-lor învățători, timpul, când sub mască și tupați după un paravan ore-care puteam arunca noroi în obrazii curați ai ore-cui. Poftim pe față cu acele persoane nepăsătoare dintre directorii școlari și nu acușați în general, așa pe nesocoteite, nedrept și vătămător, o corospondență morală conscie de sine și datorința sa. Réul nu se pôte lecu ascuns în tufă. Cerem casuri anumite și persoane și nu calumniare sdrobotore de caractere; decât sunt, să vedem noi de noi, cari sunt acei păcătoși și anume, ce păcat pörtă?

Sperăm, că decât sunteți aceia, ce vă dice a fi corospondența D-Vóstré, ne vom lámuri ușor și în curénd.

Pir, 8 Mai 1895.

Din încrederea fraților preoți din tractul Sărvadului:

Stefan E. Cneul,
preot. rom. al Pirului.

Convocare.

Membrii reuniunii învăț. rom. gr. or. din districtul X. Brașov desp. I. sunt prin acesta convocati la a II-a adunare generală a despărțământului, ce se va ține *Vineri în 12 (24) Mai* a. c. în edificiul școlilor centrale din Brașov. Invitări speciale nu se fac.

Program. 1) Deschiderea ședinței la 9 ore a. m. 2) Apelul nominal. 3) Raportele comisiunilor alese în adunarea generală din Cernat. 4) Raportul despre tema: Unificarea terminologiei în obiectul limbii materne? 5) Stabilirea modalității în care învățătorii din despărțământ să participe la esamene unii la alții. 6) Eventuale propuneri.

Preșmer, 27 Aprilie 1895.

Georgiu Ludu,
președ.

Concert în Iadiaz.

Iadiaz, 26 Aprilie v. 1895.

Duminecă, în 23 Aprilie v. c., am avut norocirea de a primi în comuna noastră pe câți-va tineri cântăreți din Sasca montană. Erau numai 8 inși la număr, dér vocile lor erau împărțite atât de minunat, încât formau un cor cât se pôte de melodios și plăcut. Sub conducerea unuia dintre ei esecutară dimineța în biserică cântările dela s. liturgiă. Încă prin acesta au câștigat atât de mult inima Românilor de aici, încât după eșirea din biserică îi impresurară cu dragoste și nu-i lăsară din mijlocul lor totă ziua. După prânz petrecură cu d-l paroch Simion Luca și cu d-nii învățători, cântând împreună frumoase cântece românesce de veselie, făcând mare plăcere și bucurie ascultătorilor.

Séra, tinerii noștri óspeți au arangiat un concert împreunat cu teatru în localitățile d-lui D. Corcan, fiind foarte sprijiniți de publicul iladian. Decă însă timpul ar fi fost cevași mai potrivit, — căci pe astă vreme ómenii noștri sunt mai toți ocupați cu lucrarea câmpului, — de sigur că producțiunea ar fi fost încă și mai cercetată.

Coriștii săscani, cari atât de mult au știut câștiga inimile noastre prin producțiunea lor, sunt toți ocnari, cari fac fală némului prin purtarea lor. Dumneđu se-și țină.

Trebuie să mai adaug la acest loc și o parte dureróasă: Bravii tineri săscani par a fi o turmă de oi părăsită de păstor. Inzadar strigă oile, cerénd pază și ajutor dela păstor, căci acesta se face a nu le auđi. Astfel vedéndu-se turma părăsită în mijlocul pădurei, ce are de făcut? Ea este silită a se păstori singură, dér pôte să vină odată un timp, când păstorul se va întorce flământ și va cere ajutorul oilor sale. Óre cum îi va căde atunci, decât oile încă se vor face a nu-l auđi pe el?...

Un prietin al Săscanilor.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 11 Mai. În conflictul *Kálnoky Bánffy* nu se pôte înregistra nici o fasă nouă. Se vorbesce mult despre o pretinsă înaltă decorare a lui Bánffy.

Berlin, 11 Mai. Reichstagul a respins propunerile lui *Burth* și *Levetzow*, precum și propunerile de schimbare ale comisiunii și în fine paragraful 11 din proiectul guvernului. Astfel proiectul privitor la *részváltó* se pôte privi ca definitiv căduť.

Roma, 11 Mai. După cum anunță *diarul „Osservatore“*, toastele și convorbirile nunciului *Agliardi* sunt de toți bine înțelese în Viena. Faima, că *Papa* ar fi primit o scrisóre a lui *Francisc Iosif* în cestiunea *Agliardi*, nu corospondé adeverului.

Belgrad, 11 Mai. Ex regina *Natalia*, care a sosit aci, precum și regele *Alexandru* sunt obiectul celor mai *grandioase ovațiuni*. Eri séra orașul a fost iluminat. Miniștrii radicali sunt tractați în modul cel mai amical din partea *Nataliei*.

NECROLOG. *Mihail Giurgiu*, preot român gr. or. în *Jebel*, a réposat la 20 Aprilie v. c. în al 34-lea an al etății, al 6-lea al preoției și al 7-lea al căsătoriei. Imorméntarea s'a sévêșit la 23 Aprilie prin d-l administrator protopresb. *Andrei Drăgan* însoțit de 7 preoți și luând parte popor foarte numéros. 'L jălesce întristata-i soția *Tinca n. Serb* cu un fiu al său; *Dănilă Giurgiu*, preot în *Bulzesci* cu soția, ca părinți, împreună cu alte numérosé rudenii.

— *Stefan Jivan*, un brav econom român din *Opațița*, în comitatul *Timișului*, a réposat la 15 Aprilie v. c. în al 73-lea an al etății. Réposatul, ni-se scrie, a fost unul dintre cei mai devotați fii ai bisericeii, ai școlii și ai națiunei române peste tot. Mult a jertfit el în înfrumșetarea bisericeii, acum doi ani singur a contribuit la edificarea școlii conf. române cu 100 fl., ér ca reprezentant comunal, la totă ocaziunea a apêrat cu bărbăția cauza română față cu streini. Vrednicia lui ca tata de familiă, ca stêlp al bisericeii, ca susțitor al școlii și ca Român adeverat în toate privințele, a arătat atât de frumos preotul local, d-l *I. Popoviciu*, în cuvântarea funebrelă rostită cu această ocaziune. Iubirea, de care s'a bucurat réposatul înaintea conaționaliilor séi, s'a arătat și cu ocazia imorméntării, la care au luat parte nu numai toți locuitorii din comună, ci și foarte mulți fruntași de prin satele vecine, — numai din *Detta* au participat aprópe la 100 persoane. — Fiă-i amintirea binecuvântată, ér faptele lui frumoșe de mulți Români imitate!

Producțiuni și petreceri.

Quintetul de trimbite al muziceii orașenesce din Brașov va da mâne un concert în ospétaria „Zur Ente“ („La rața“). Inceputul la 3 ore p. m. Intrare liberă.

*

Mâne (Dumineca) séra va da muzica orașenescă un concert în otelul „Europa“. Asemenea va cânta, din séptemána viitoare începénd, în fâ-care și de Luni, la 6½ ore séra la promenadă.

EDUCAȚIUNE.

Iubirea în educațiune.

Iubirea séu dragostea nu e altceva, decât atragerea desinteresată cătră unele lucruri. Atragerea acesta se nasce din 3 cauze:

1) Ne atragem cătră nisce lucruri, ale căror însușiri interioare séu esteriore ne plac, fac asupra noastră impresiuni bune, ne satisfac ore cum dorinței, poței noastre. Mai în toate ăilele auđim vorbele: „Îmi place pălăria acesta“, „îmi plac caii lui N. N.“ „îmi place esteriorul casei lui N. N.“ etc..., „îmi place colórea galbenă, albă, roșiă...“

De ce dicem asta? Pentru-că în lucrurile acestea aflăm nisce însușiri, cari corospond dorinței, poței noastre. Decă nu le avem, le poftim; decât le avem, ne simțim îndestuliți și le păstrăm mai bine, ca pe altele. Atragerea cătră astfel de lucruri o numim plăcere și o putem privi, ca *gradul inferior al iubirei*.

2) Ne atragem cătră nisce per-

țate de secerători, cari obosiți noptau în câmp. Vântul de tómnă cu a sa suflare rece, prevestea în zare o brumă îmbelșugată.

Dér ce-ți cu tinerii fugari, cari cu o grabire așa de mare părăsiră țera? Ei, cu fundându-se în codru, călătoriră necontentit până spre miez de nópte; cu o mână ținea *Hrițco* pe *Catarina* pe șea, cu cealaltă cărmuia calul cu frêul. Biata copilă obosită și pêtunsă de frigul noptii, tremura ca de friguri. *Hrițco*, care cunoscea toate potecile codrului, îndreptă calul spre cursul riului într'un loc unde scia că-l pôte trece în vad, eșind atunci din hotarele domeniilor lui *Climenco*. Ajungénd la o stâncă óblă, se opri și améndoi se scoboriră de pe ea, ér *Hrițco* ațită un foc de vréscuri pête, apoi, luând dintr'un săcușor câte-va tmoji de pâne, se împărțiră améndoi cu ana séracului. Dér în periodul amorului an, ei se simțeau fericiți, negândind la pesol, nesimțind fôme, căci amorul îi hrătea cu nectarul séu vivific. Cu totă nepăsarea tineretii, *Hrițco* era trist și dus pe gânduri. El scia bine, cât de mare va fi ciuda stăpânului séu, pentru-că a fugit tocmai în ziua vênătorei, decă țiuind în brațe

pe iubita sa, trăgea cu urechea cu îngrijire la cel mai mic sgomot séu mișcare, ce se auđia în mijlocul tăcerii domnitore în jurul lui; însă numai prin intervale se auđeă tristul vaiet al bunei în despicăturile stâncei, séu fosnetul unui șorece prin frunțele uscate picate de pe copaci.

Catrina, culcată cu capul pe genunchii lui *Hrițco* și simțind căldura priincioasă, ce venea dela foc, adormise de somnul dulce al nevinovăției, ca pruncul la sinul mamei sale, simțindu-se ocrotită de brațul puternic al iubitelui séu. *Hrițco* se uita țintă la capul iubitei sale, cu distracțiă, implântând degetele în mândrul ei pèr. Nu odată lipea de buzele sale pèrul ei, ce-ți pica în unde pe genunchi, cu capul plecat și pe gânduri medita el la acea țéră fericită spre care se îndrepta, dér subit se măhni, gândul lui aducéndu-și aminte de pedépsa, ce-l așteptă pentru fapta sa. El scia, că în urma lui sunt trimiși gonacii, ca să-l prindă și că odată picat în mânilor, nu putea aștepta nici o îndurare dela stăpânul séu. Dér el ca gladiatorul curagios, ce pășesce întâiași dată pe arenă în lupta cu fiaréle, nu se îngrijea de viața

lui, oi de viața iubitei sale, căci pe el îl aștepta biciuiala, ér pe ea tăiatul pèrului din cap și predarea pentru desfătare cazacilor tineri. Astfel de pedépsă compunea o formulă a statului penal aședat de boerimea stăpână asupra robilor culpabili. Cu aceste gânduri se încordau ochii lui *Hrițco* și cu durere de desperare strîngea la pèptul séu capul *Catrinei*, ca și când ar voi să deschidă acel pèpt și să o ascundă în el. Apoi cătinel, plecându-se spre buzele ei nițel deschise, depuse o sărutare și rămase cu o plăcere nespuse în acea posă încremenit, sorbind a ei rêsufare. De odată trăsări, rédicând capul și trăgénd cu urechea. În același moment calul séu, ce pășcea în poiană, rédică asemenea capul și ațitând urechile, necheză încet.

Se auđi tropotul a o mulțime de călăreți din toate părțile. Călăreții se apropiu cu repejunea unui vifor, compunénd un cerc, în care trebuia să fiă închis fugarul.

Hrițco înțelese îndată tactica lor hîtră și sculându-se cu grabire, tređi pe *Catrina* din somn. Ea cu ochii somnorosi se sculă uitându-se în jur și neînțelegénd nimica.

— Să fugim, strigă *Hrițco*, călăreții ne ajung! De-acuma ori mórte ori viață, cu aceste cuvinte și cu ghibăcia unui clovn sări pe cal, trăgénd după el pe *Catrina*, apoi în fuga mare porni spre codru.

Dér era prea târziu. Glasurile sêlbaticale Cazacilor rêsunau în tăcerea noptii, căci îl zărise, și îndemnându-se unul pe altul cu hule și chiote se siliră a-i tăia drumul așa, că în mijlocul acestor pustiuri ale codrilor seculari începură un crunt vênat al omului după om fără îndurare, inspirati unii de dorul premiului, alții de dorul a-și păstra viața. De mai mult timp șansele se combinau de o potrivă, căci nenorocitul fugar prevédénd, că nu are scăpare, în fuga mare își încolăci gâtul cu pèrul iubitei sale făcénd din el un laț bine strîns, apoi îndreptă calul înderept spre stinca prăpăstioasă.

Cercul Cazacilor se îngusta cu iutélă, unul din ei se apropiă așa de aprópe, încât întindea chiar mâna să-l apuce de plete; dér fugarul sări cu calul drept pe vârful stinței, apoi înfigéndu-i pintenii în cóste il sili să pășescă înainte. Bietul dobitoc, simțind pericolul, se ridică în două

sone, cu cari stăm în relațiuni mai de-aprope, cum sunt: părinții, frații, amicii, de unde se nasce: iubirea părintească, iubirea frățească, iubirea de amici și în fine iubirea de-apropelui. Acesta este gradul mijlociu, gradul adevărat al iubirei.

3) În fine se nasce atragere și între persoane streine, cari nu stau în nici o relațiune de-aprope, mai ales se întâmplă acesta între persoanele de diferite sexe, adică între bărbați și femei. Acesta este gradul cel mai înalt al iubirei, numit amor.

Dintre aceste graduri ale iubirei mă voi ocupa numai cu al 2-lea, cu iubirea luată în înțeles strins, pentru-că acesta poartă rola cea mai însemnată în tota omenimea. Tocmai fiind-că poartă o rolă așa de însemnată, având influință atât de caracteristică în viața omului, ar fi de dorit, ca fiă-cine, să cunoască modul de aplicare și efectele ei.

Iubirea părinților față de copiii lor este o lege naturală, care se dezvoltă de sine, însă în grade deosebite. Iubirea aceasta o aflăm nu numai la oameni, ci mai la toate animalele, și dintre acestea mai cu seamă la partea femească. Oare nu iubirea de fii și silește pe o debilă cloșcă a ataca chiar și pe om, când acesta se apropie de puii ei? Oare nu iubirea de fii și silește pe lup, leu, pe vultur a-se lupta cu jertfiera vieții, vedându-și fiii în pericol? Oare nu durerea iubirei părintești se exprimă în ciripitul jalnic și în neli-niștea unei păserele, ai cărei pui i s'au răpiti? Oare nu iubirea părintească silește pe o vacă, pe o oia etc. răpindu-i-se vițelul, mielul, a alerga neconținut în toate părțile și a sbiera ziua-noaptea.

În om, precum vedem din legea aceasta a naturii, încă se află germe-nul, se află așa dicând rădăcina, din care cu timpul se dezvoltă pomul iubirei. Precum un pom necultivat se dezvoltă neregulat și aduce fructe rele, așa și simțul iubirei se dezvoltă neregulat și aduce fructe, fapte ne-trebnice.

Om, fiind ființa cea mai perfectă pe pământ, trebuie ca toate însușirile să-i fie mai pe sus, mai nobile, decât la ori-care altă ființă. Acestea însă de sine nu se nobilitază, precum se poate dovedi aceasta la popoarele sălbatice, ci trebuie ca alții, cari dispun de asemenea însușiri, să îndeplinească lucrul acesta.

La popoarele sălbatice nestrăbătând încă cultura, ele duc o viață dobitocească, crescerea lor e lăsată pe mâna naturii, de aceea simțurile,

făcătățile lor abia se dezvoltă cu ceva mai mult, decât la celelalte animale.

Trebue dér, prin educațiune, împreună cu celelalte simțuri să dezvoltăm și simțul iubirei, căci acesta este factorul, care legă tota omenimea cultă într'un întreg social. Ca să ne iubim unul pe altul ne îndemnăm însuși Isus Christos, cel mai mare iubitor de oameni, prin cuvintele: „Iubiți-vă unul pe altul, precum vă iubesc Tatăl vostru cel ceresc!”

Fiind vorba de educațiune, ne stau înainte 3 întrebări: Când se se începă educațiunea? prin cine? și în ce mod se se face aceasta?

La întrebarea dintâiu, mai toți pedagogii au dat același răspuns, ca adică educațiunea se se începă încă în legăn. La nascere, sufletul copilului e ca o carte curată, nescrisă, având numai pe fața primă câte-va puncte. Acestea sunt germenii, rădăcinile diferitelor facultăți, pe cari le aduce omul cu sine și cari din zi în zi cresc, se fac tot mai mari și prin educațiune se nobilitază. Măncarea și beutura nutrește trupul, ér educațiunea nutrește sufletul cu cele trebuincioase.

Grâul, cucuruzul ș. a. se dezvoltă foarte frumos, aduc ródă ca aurul, decât îngrijim a-le da sucurile trebuincioase. Pomul crește frumos, săpând în jurul lui; gunoindu-l face fructe frumoase și sănătoase. Trupul omului, provédându-se cu hrană bună se dezvoltă regulat; tocmai așa trebuie să se hrănescă, să se cultive și sufletul, decât voim, ca să se desvolte bine și să aducă fructe bune.

Până la etate de 5—6 ani, despre o educațiune regulată, sistematică, nu putem vorbi, căci mintea copilului în timpul acesta nu e atâtea dezvoltată, ca să poată primi sfaturi ori învățături verbale dela cineva. În timpul acesta copilul se educă singur. Cum? Așa, că în copil se află într'un grad mare inclinațiunea de a imita. El privește neîntrerupt pe cei-ce-l încunjură și dându-i-se ocaziune, tot aceea va face și densusul, ce a vădut la alții. Va să dică se educă prin exemple.

Până la etatea sus numită partea cea mai mare a timpului o petrece copilul între părinți, frați și între vecini. De aceea ar fi de dorit, ca aceștia să trăiescă unii cu alții în cea mai mare armonie, în cea mai mare iubire, ca copiii să-și câștige exemple bune și iubirea aceasta să se transplanteze și în tragedele lor suflete. Copilul, care va auzi dela cei din jurul său vorbe frumoase, vorbe

dulci, vorbe line, tot pe acelea le va folosi și el; ér decât aude vorbe aspre, urte, injurături, tot așa va face și el.

Ce simț de iubire își va câștiga un copil, ai cărui frați mai mari se batjocuresc, se injură, se bat; ai cărui părinți trăiesc, cum se dice, ca cănele cu mâța, cari neîntrerupt se certy ori chiar se bat? (Acésta, durere, o vedem la foarte multe familii de plugari români; cauza mai de multe-ori este blăstēmata de bețiă).

Însă, arătându-i copilului în casă exemplele cele mai frumoase, cele mai bune despre iubirea împrumutată, se nu cugetăm, că prin aceasta ni-am și împlinit datorința. Nu! Copilul, crescând mai mărișor, ese pe stradă, se duce la al 2-lea, 5-lea, 10-lea vecin, ba și mai departe, unde se întelnesce cu mai mulți copii, cu bunii, cu răi. Și fiind că copilul are mai mare aplecare spre rău, decât spre bine, învață dela aceia vorbe urite, apucături și nărvuri rele, pe cari le va urma atât afară, cât și înaintea părinților. Acum, decât nu vor fi părinții destul de băgători de seamă, li-se va nimici total ostenela și truda de până acum.

Unii părinți, dér mai ales mamele, cari au numai unul séu doi copii, într'atâtea îi iubesc, încât le trec cu auzul vorbele urite, le trec cu vederea faptele și nărvurile slabe. Nu s'ar atinge, pentru lumea asta, de ei, să-i pedepsescă. Cum se potă ea pedepsi pe „puiul mamei”, „pe sufletul mamei”, când „numai pe el îl are mama”? Ce vré puiul mamei a face, aceea face, fără ca să-i stea cine-va în contra. Tot ce vede în jurul séu poftescă să aibă în mână. Mama iubitoare îi câștigă tot, numai să se simță puiul mamei multămit, să nu plângă. Nu știe mama, că cu acestea crește un tiran, care se învață a porunci, și la porunca lui numai decât să sară sus fiă-cine spre a i-o împlini. Astăzi poftescă ce vede în casă, mânece vede atară, poi-mâne va pofti luna și stelele, și neputându-i-se ceva da, plânge, lovesce cu mâna-i crudă pe cei din apropiere, se aruncă la pământ ș. a. În mânia lui astăzi aruncă lingura la pământ, mâne paharul de pe masă, poi-mâne blidul, óla etc.; lovesce cu pétră pe fratele séu mai mare, căci n'a făcut, ce i-a poruncit etc. etc.

Până e mic și fără putere, prin plâns silește pe mamă-sa să-i aducă zahar, dulcețuri, cu cari l'a datat; când e mai mare, ia însuși oul din cuibul găinei, ia crucerii din cutia mesei și-și cumpără ce poftescă.

Tóte acestea mama le vede, dér iubirea n'o lasă, ca faptele acestea să se pedepsescă. „E copil fără minte”, dice cele mai multe, „când va crește mare, nu va mai face”. Il îmbracă tot în haine frumoase, îl desmórdă cu toate ce dorește; nu-l lasă să lucre. nu-l lasă să facă nimic, șede ca un trântor. Nu se cugetă mama iubitoare, că ea va ajunge la bătrânețe, va zăce timp mai lung bolnavă, va muri. Atunci cine-i va mai câștiga fiului ei, deja de 14—17 ani, ca până acum? Nimenea! Va fi silit ca el să-și câștige cele trebuincioase. Dér cum își va câștiga el, ne-fiind învățat cu lucrul? Incepe a flămândi, i-se rup hainele, din care cauză se intristeză, é neodihnit, se tărăe fără lucru dintr'un loc într'altul, vagabund, — desperéză. Spre a mai puté gusta când și când din comoditatea și plăcerile în cari a crescut, se dá spre hoțiă, îl prind, îl aruncă în temniță.

Ce s'a ales din copilul cel atât iubit? Un om nefericit. Și cine e cauza nefericirii lui? Nimenea altul, decât părinții lui, mamă-sa, ai cărei ochi i-a iubit, ale cărei mâni le-a legat iubirea fără măsură; nu s'a cugetat nenorocita mamă, că riul, săpându-și odată matca, nu se mai poate nici abate, nici opri în curgere sa.

Din acestea însă se nu credă cine-va, că în educațiune nu trebuie iubire! Trebuie, căci adevărată educațiune fără iubire nu există. Dér nu iubire necumpetată, ci trebuie ca iubirea să ni-o înfrânăm, trebuie să aflăm firul cel adevărat al iubirei, trebuie ca într'o mână să ținem iubirea, ér în cealaltă pedepsă, ca la vreme de lipsă din fiesce-care să împărțim după merite, căci: „fericit este acel copil, care a simțit asprimea tatei și a gustat iubirea mamei”.

Când vedem, că plânge, că se aruncă la pământ fără cauză, numai pentru-că dór nu i-am împlinit unele poftes, se nu credă cine-va, că dându-i 2—3 palmes peste partea din jos a trupului, îl pedepsim prea greu. Nu, căci pedepsindu-l de 2—3 ori, de altă-dată nu va mai face această, și așa în mod ușor stêrpim din el nisce nărvuri, cari mai târziu ar avé urmări rele.

Erm. Șandru,
învét.

(Va urma.)

Beția și urmările ei.

Încă strămoșii noștri, Romanii cei vechi, băgară de seamă, că beția este o bôlă ereditară, care se moș-

picioare tremurând din tot trupul și tresărind de lovitura biciului lui Hrițco, își pierdú cumpétul, dispărând în prăpastiă cu sarcina pe el... O clipă și din apele râului Ross se auzi sbucnetul unui corp greu, ce picase dintr'o mare înălțime.

IV.

A doua zi pescarii Niprului, aruncând mrejele în apele râului, scóse la mal cadavrele înecaților. Hrițco era legat de legăturile Hymeneei țesute de natură din pèrul miresei sale, unindu-se cu ea precum pe pământ asemenea și în împărăția drepților.

Tot în acel loc, unde au fost ei găsiți, se află și astăzi o pesceră adencă, pe jumătate înecată în apă, numită pescerea Sirenei. Ér când vèntul sbuciumă apele râului, valurile se isbesc cu plesnet în întunerecul acelei vâgăuni, și atunci din fundul ei se aude un sunet trist și melodios, ca și cum ar fi de sub pământ. Locuitorii malurilor râului cred cu superstiție în legenda, că acea voce e vocea sirenei Niprului, ce ademenește pe călător aproape de mal, ca să-i încolțătescă pèrul și să-l du-

că în fundul apelor în palaturile sale de rubin și de topaz.

V.

Peste câte-va zile se duse unul din pădurarii codrului boerului Climenco să vadă pe camaradul séu Nichita. Dér în loc de bojdeucă găsi numai o grămăgióră de cenușă. El se opri uimit, uitându-se în jur, când atențiunea sa fú atrasă de o cety de corbi, cari cu cărațuri asurzitoare se învèrtea în aer de-asupra stinței pe lângă bojdeucă. El se sui pe vârful stinței și plecându-se se uită în jos. Atunci zări cadavrul sânger al bietului Nichita, care restologit prin bolovani ascuțiți cu mădulările sdrobite spânzura aninat de cămașe de-asupra prăpastiei. Ér un vultur, înfingându-și cângile în orbitele ochilor, cu aripele întinse își apéra nutreméntul sângerat de asaltul corbilor, cari căraind de invidie îi trimitea a lor sudalme.

Deci cuvintele profetice ale bătrânului se împliniră. Sufletul lui a sburat să întâmpine în spațiul ceresc sufletul iubitei sale fiice, a floricelei codrului.

Chiralina.

Sede Lina, Chiralina,
Pe-un scaun colo'n grădină,
Nu știu, cósă, ori descósă,
Ori se cată de frumósă.
Dér nici cósă, nici descósă,
Nici se cată de frumósă,
Ci-și învréstă-o cununiță.
C'un firuț de tãmăiță.
Pe când cununa'nvrèsta
Din ochi mereu lăcrima,
Er maică-sa o'ntrèba
— „Ce ești, dină, supèrată
Și stai de tine uitată?”
Érá fata-i răspunde:
— „Uită, maică, p'alicea
Și caută ce-i vede!”
— „N'ai frică draga mamei,
Că-s cureche rèsădite
Ori rugi de mac înflorite.”
— Érá Lina răspunde:
„Nu veți bine maica mea!
C'aceia-s Turcii, păgânii,
La mine mamă-or veni.”
— „Du-te Lină'n cea stupină
Și ședți lângă cea fântână

La umbră de mătăcină!”

N'apucă vorb'a gâta,
Étă Turci-s aicea;
Decă Turcii au sosit
Maica Linei li-a grăit:
„Turcilor, bine veniți,
Dér veniți, ca să prândiți!”
— „Noi n'am venit să prândim
Că am venit să pețim.”
— „Decă nu vreți a prândi
La mine nu veți peți,
Că de când fica mi-a murit
Ierbă verde-i pe moment.
De nu-mi credeți cuvèntul,
Veniți vedeți mormèntul!”
Când înapoi a plecat
Étă, că s'a întâmplat:
Că un câne de Turc bătrân
Nu se tacă și se trecă,
Trase murgul la stupină,
Dă'n umbră de Chirilina.
El din grai așa-a grăit:
„Turcilor, fèrtaților,
Încetați și nu plecați,
Că-i aici ce căutați!”
Turcii toți s'au înturnat,
În stupină s'au băgat

tenesce dela tată la fiu. Acesta este astăzi un adevăr, care s'a constatat prin număröse experiențe ale doctorilor.

În Elmira (New-York) au fost cercetați prin doctori 4000 de robi, și s'a aflat, că dintre aceștia 1820 au avut părinți bețivi. Beția moștenită dela părinți i-a dus pe ei la relele, pentru cari aveau acum să sufere robia. Doctorul Rossi a făcut cercetare cu 71 reufăcătorii, și a aflat, că dintre aceștia 20 au avut tătâni bețivi, ér 11 mame bețive. Baer a calculat, că dintre 92.837 de reufăcătorii, câți se aflau în 1876 în teritoriile Germaniei, 38.713 moșteniseră patima beției.

Interesante sunt și următoarele constatări, făcute de bărbați specialiști:

După Baer, dintr'o sută de hoți sunt bețivi 52, dintr'o sută de jăfuitorii sunt bețivi 43, ér dintr'o sută de ucigași sunt bețivi 41. — Marro a aflat, că după fiă-care sută de jăfuitorii se vin 81, de înșelătorii 79, de bătauși 78, de hoți 75, și de ucigași 62 bețivi. — Gallavardin încă a făcut cercetări și a aflat, că dintr'o sută de bătauși sunt bețivi 88, dintr'o sută de hoți 75 și dintr'o sută de desfrânați sunt bețivi 63. — Lambroso încă s'a ocupat cu compunerea unei statistice de acest fel, și a aflat, că în Belgia după fiă-care sută de reufăcătorii se vin 27 bețivi; în New-York dintre 49.423 de acușați, 30.509 erau bețivi. — Bertrand spune, că dintre reufăcătorii din Olanda, patru din cinci părți sunt închiși numai din cauza beției.

În Elveția trei din patru părți ale reufăcătorilor sunt bețivi. În Anglia, din suma totală a celor condamnați la închisoare, mai bine ca trei din patru părți sunt bețivi. În Franța, după socotela lui Guillemins, jumătate dintre reufăcătorii sunt bețivi.

Interesant este cu deosebire ceea ce ne spune statisticianul Dixon. El spune, că în cercul St. Johnsbury (America), care este relativ cel mai impopulat între toate cercurile, de ani de zile nu s'a ivit o singură crimă. Acesta o atribuie împrejurării, că acolo este cu desăvârșire oprită beutura de rachiu, ér bere și vin se pôte lua, cu medicină, numai din farmacii și numai la ordinul doctorului, dér nicî așa nu-i este ertat farmacistului să vîndă din aceste beuturi înainte de-a fi dobândit învoirea primarului orașenesc.

Cel mai mult alcool se consumă astăzi în Franța, de unde și

vine, că populațiunea acestei țări, în loc de-a se spori, se împuținează.

Lunier a aflat, că dintre o sută de bețivi, s'au sinucis: în Franța 17, în Saxonia 10, în Rusia 38, în Dania 17, în Prusia 9, în orașul Berlin 25.

Beția a fost în toate timpurile pricina celor mai îngrozitoare crime, păcate și nenorociri ale omeniei. Vécuri întregi statele și popóarele au lăsat să se răspândescă această înfricoșată bolă, fără de-a lua nicî o măsură în contra ei. Abia acum, când mucul a ajuns la deget, când s'a adevărit mai pe sus de orice îndoială, că nicî temnițele cele grele, nicî baionetele gendarmilor din totă lumea nu vor puté face să scadă numărul crimelor și fărădelegilor, pe cât timp nu se va pune pedecă înfricoșatei bóle a beției: abia acum, dicem, s'au deșteptat guvernele țérilor și au început să ia măsuri pentru împedecarea beției.

Mai ales de un an de zile încóce, în totă lumea bărbații de stat și legislațiunile, ca și la comandă, s'au deșteptat de-odată și în modul cel mai serios se ocupă cu luarea de măsuri pentru a pune odată margini marelui pericol, ce amenință statele și popóarele prin lățirea alcoolismului.

În Austria cu o jumătate de an înainte s'a adus lege aspră pentru încetarea beției. În Anglia, Sir William Harcourt a prezentat în luna acesta proiectul de lege, prin care se intenționează împedecarea alcoolismului, care forméză unul din cele mai grele păcate ale națiunii englese.

În Belgia încă a luat în timpul din urmă alcoolismul așa marî întinderi și a făcut atâtea devastățiuni, încât guvernul a început a fi serios îngrijat de acest pericol. Într'una din ședințele din urmă ale senatului belgian, Lejeune, fostul ministru de justiție, a arătat, că pentru o populațiune de abia 6 milioane suflete, se află 171.000 cârciume, așa că tot la 35 de locuitori se vine o cârciumă. Vorbirea lui Lejeune a produs o îngrijire așa de mare, încât guvernul numai decât a și ales o comisiune, care să lucreze un proiect de lege, prin care cu asprime să se împedecă beția. — În Germania încă voesc să schimbe legea pentru spirt din 1887, și o lege specială în privința acesta este deja în lucrare.

Vedem dér, că toate națiunile din lume privesc în rachiu un mare dușman al lor. Românii mai ales ar trebui să și-o însemne bine acesta, căci de nu vor vedé pericolul și de

nu se vor păzi ei înșiși pe sine, stăpânirea jidano-maghiară sigur, că nu-i va păzi!

P O V E Ţ E.

Cum se prepară pânea de țérite. Din făina de grâu necernută luăm 1—4 chile, după cum facem pentru mai multe séu mai puține persoane, și într'un vas facem cu apă fierbinte un aluat, pe care-l punem să stea peste nópte la un loc cald. În acest aluat nu se pune nicî sare, nicî altceva. A doua și facem din aluat pânișóre, le punem în cuptorul ars, ca pentru pânea obișnuită, și le lăsăm acolo 1¼—1½ ore. Scoțénd pânea cóptă din cuptor, o punem 3—4 secunde în apă ferbinte, apoi éráși trebuie uscată în cuptor. Pânea cóptă să se păstreze într'un loc răcoros și, decât cójă ar fi prea tare, să se acopere cu o pânză udă.

Kneipp recomandă această pânea ca un bun mijloc de întărire. Dice, că a cunoscut mulți ómeni, cari au mâncat și mánăncă cu multă plăcere această pânea, și spun, că aduce servicii escelente: întăresce stomacul, ușurează mistuirea și vindecă de hemoroide (trânji). Unora nu li-a plăcut la început această pânea nesărată, dér mai târziu s'au datat cu ea așa de tare, încât nicî nu voiau să audă de altă pânea.

Supă de pânea. Se ia pânea négră de sęcără, se taie în felioare mici și acestea se prăjesc la foc, așa ca pânea să se usuce cât mai bine. Felioarele astfel uscate se sdrobesc apoi, dér nu prea mărunț. Din pânea astfel sdrobotă se iau 2—3 linguri, se amestecă în supă ferbinte de carne, se presară cu puțină sare, séu nu se pune sare de loc, și apoi se mánăncă. Unii fac însă și numai așa, că iau apă fiértă și presară în ea praful de pânea, adăugénd puțină sare și unsóre. În locul apei se pôte întrebuița și lapte, care e mai hrător și decât supă de carne.

Supă de pânea are un gust escelent, hrănesce fórté bine și nu produce multe gazuri. Se pôte recomanda orî-cui, mai ales însă celor anemici (lipsiți de sánge), copiilor slabii, bolnavilor și bătrănilor, deórece se mistue ușor și se dice, că nu există o supă mai hrănitóre și mai întăritóre, ca acesta. Preotul Kneipp este convins, că decât s'ar cunosce și s'ar întrebuița această supă de pânea, mulți ómeni nefericiți și-ar găsi sánătatea. Ori cine ar puté-o face, căci e cea mai éftină și lesne de făcut.

O anecdotă despre CostacheNegri.

Nu de mult tráia în T.-Ocnă un jidan cinstit, pe care-l ajunsese bătrănețele ou o casă de copii și sérac lipit-pământului.

De aceea, nicî femeia lui nu-i mai dedea rágaz, mereu îl necăjea:

— Méi Leiba, méi, tare éști un prost, méi!

— Da, de ce Ruhlă?

— Apoi nu veți, că éști bătrán, mé, și n'ai nicî măcar o casă, mé?

— Și ce vrei să fac?

— Acuma nu mai poți face nimic, e prea târziu! Déca n'ai fost tu în stare să înșeli vre'un Român, — că acum ai avea case, colo, pentru bătrănețe.

— Lasă, Ruhlă, lasă, nu mé mai supéra, sciu eu ce să fac.

— Ce și-a mai dat în cap?

— Écă, am să fac o jalbă la Dumneșeu, séi spun, că am fost jidan cinstit, n'am înșelat nicî un Român, și sé'mi dea câte-va parale, ca sé'mi fac și eu o casă. Nu dic bine, Ruhlă?

— Fă cum scii, și lasă-mé în pace.

* * *

Se apucă Ovreiul și scrise o jalbă de trei cóți, se duse și o puse la măgură, și, ca s'o ajungă Dumneșeu cu mâna, o legă de vérful unei prăjinii.

Trecú mult timp de atunci. Dumneșeu se vede, că nu cetise jalba, căci bietul Leiba nu scăpase încă de cicăleala Ruhlăi.

— Câte parale și-a dat Dumneșeu, Leiba, hei?

— Tací, Ruhlă, tací, nu supéra pe Dumneșeu, că nu ni-o mai da pe urmă nimic.

— Prost! îi dicea Ruhlă, dându-i cu tifla.

— Vei vedé tu, lasă!

După ce jalba stétu vre-o jumătate de an în prăjină, de înghiți multă plóie și zăpadă, norocul făcú, într'o și de Pasci, să se urce Costache Negri cu câți-va prieteni ai séi, ca să se plimbe la măgura, cunoscutul schit de pe muntele cu același nume, din Tergu-Ocnă.

Védénd hárta în vérful prăjinei, puse de 'i-o dedú jos, cútú pe cine-va, care să i-o tálmacéscă în románesc, și chiar de a doua și trimise după jidan.

— Ei scii, că Dumneșeu și-a primit jalba? și védénd, că ai fost om cinstit, că n'ai înșelat nicî un Român, mi-a recomandat-o mie spunédu-mi să-ți dau cincí-deci de galbeni, cu cari să-ți faci o casă.

— Sêrut mâna d-tale, boerule, díse jidanul cádéndu-i ea genunchii.

— Mulțumescé lui Dumneșeu, Leiba, nu mie; el mi-a dat cei cincí-deci de galbeni pentru tine.

— Veți, boerule, eu am spus bine Ruhlăi mele, că n'o să mé lase Dumneșeu.

— Nu, nu, Dumneșeu nu lasă pe ómenii cinstiți, díse Costache Negri.

— Da bine măcar, că a făcut în ciuda Ruhlăi! Sêrut mâna, boerule, mé duc séi spun și eu.

Și plecá jidanul, plin de bucurie, la bordeiul lui:

— Ruhlă, Ruhlă mea, unde éști tu? nu mé auți tu, fă? chiamá jidanul plin de ifos.

— Ce și'i mé, ce te-a apucat? întrebá Ovreica neobișnuită cu tonuri autoritare dela bárbatu-séu.

— Vîno degrabă încóce; și-am adus o veste bună.

— Ei, ce? ér vre-o prostie!

— Tací, Ruhlă, tací; veți tu asta? díse el închidénd din ochi și rinjindu-se la físicul de galbeni.

— Ce-i asta, mé? întrebá Ruhlă, cu ochii peste măsură deschíși.

— Ce să fiă, écă: dece, doué-deci, trei-deci, trei-deci și cincí, patru-deci, și... cincí-deci, isprávi jidanul, lungind vorba la sfîrșit

— Și spune odată de unde îi ai, i-ai furat?

— Furat, eu? Leiba îi jidan cinstit!

— Atunci?

— Nu și-am spus eu să nu superi pe Dumneșeu, că el n'are să ne lese?

— Ei, și l'am supérat?

— Nu așa tare, Ruhlă dragă, că el a luat jalba mea, și a dat lui conu Costache Negri să ne dea cincí-deci de galbeni, ca să ni facem case.

— Ei vei! Leiba, și eu rideam de tine!

— Când îți spuneam eu!... díse Ovreiul îngámfat.

— Da bun om trebuie să fiă la Dumneșeu conu Costache Negri!

— D'apoi cum!

— Bun, bun, dér óre nu i-o fi dat Dumneșeu șéi-deci de galbeni, și el ni-a dat noué numai cincí-deci?

Laura Vampa.

Literatură.

Memorii din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broșură elegantă, de 11 cóle, format 8°. Prețul unui esemplar e: 50 cr. séu 1 coronă, plus 5 or. porto postal; pentru România și străinătate 1 franc 50 bani. Comandele se pot face la adresa: Traian H. Pop, publicoist, Brașov (Brassó) séu la administrația „Gazetei Transilvaniei”.

Și pe fată o-au luat,
Ér părinții i-au tăiat:
Colé'n casă la cel prag
Taiă p'al ei tată drag,
Ér pe maică-sa o luară
Și în tindă o tăiară.

Ea din grai așa dicea:

— „Turcilor, păgănilor,
Lăsați-mé pușintel
Sé șterg sángele mamii,
Cu vérvușul cosiții;
Sé șterg sángele tatii
Cu cornușul zadii!”

Când de mână o-au luat

Turcilor ér li-a strigat:

„Mai lăsați-mé de mână
Sé mé bag în cea stupină,
Ca sé-mi slobod stupiții
Ca sé-mi cante părinții,
Fiă-care'n glasul séu
Déca nu-i pot cânta eu!”

Dérá după ce-a plecat

Ér de mână o-a luat;

Când fú locul la un loc

La țérmurul riului

La podușul Prutului;

Éráși din grai a grăit:

— „Cinstită nănașă mare

Lasă-mi mâna de-a drépta

Sé-mi ridic eu rochia;

Veți bine că s'a uda,

Și cinstite nănaș mare

Lasă-mi mâna de-a stángea

Să-mi tocmesc cununița

Că veți bine c'a pica

Mare apă o-a mână”

Când de mână o-au lăsat

În apă s'a aruncat

Și din gură-a cuvéntat:

— „Décat robă Turcilor

Mai bin' hrană pescilor

Și rugină pietrilor.”

Unde ea s'a asvirilit

Mândru brad a răsărit

Câți pe acolo trecea

Pene din brad își rupea

Chiralinei mulțumea.

Cine-a răsădit penele

Iértă-i dómne, păcatele,

Cine-a răsădit bradul

Iértă-i Dómne sufletul.

Boereni, 1895.

Constantin Manu.

Domnii abonenti ai „Gazetei“ își pot procura această scriere de-odată cu reînnoirea abonamentului trilarar la foia.

Caleidoscop literar, fantasii, suvenir și episoade, de Constantin de Stamati-Ciurea. Opul, apărut sub acest titlu, conține mai multe istorisiri foarte frumoase, din cari reproducem una în foiletonul nostru de astăzi. Are 480 pag. și costă 1 fl. 50 or. (3 franci.)

Nou! este titlul unei frumoase colecțiuni de scrieri diverse, de Laura Vampa. — 165 pag. Prețul 2 lei. Anecdota despre Costache Negri, reproducă în numărul nostru de astăzi, poate să dea oricui o orientare cu privire valoarea acestei scrieri.

Credințe deșerte.

- Audiți la poporul român din Boeren și jur. 1) Când vrei să te muți cu oile, e bine să iai și o gliă de lut, căci la din contră rămâne mana laptelui și se perde. 2) Dacă mănâncă cineva creier de cuc, e călător ca cucul. 3) Cu bățul, cu care ai despărțit un șerpe de vre-un verme, pe care a voit să-l mănânce, poți despărți pe doi ibovnici (amoretasii). 4) Marți sera nu e bine să tórca femeile, pentru-că vine Marțolea. 5) Când vre-o femeie nu poate naște, tragă clopotu într'o dungă și va isbuti. 6) Când puni cloșoa pe ouă, nu e bine să fii trecut de amed, nici să fii și de post, căci toți puii vor fi cocosi. 7) Nu spune în casă, că ai vădut lună nouă, căci se sparg vasele. 8) Nu e bine să asmuți câinii noptea prin ferăstră, căci te duce ciurma. 9) Bărbatul și soția, cari au pierdut ceva, de vor mânca de-odată din aceeași bucată de pâne, vor afla de-odată lucrul pierdut. 10) Femeia, când își pune torturile în duber, se nu suferă țiganii în casă, ca să nu-i rămână torturile tot negre. 11) Dacă móre cineva, despre care s'a ardeut, că e strigoiu, de cumva e bărbat să-i puni în mormânt îmblăcii, ér de cumva e femeie să-i puni furcă și fus, ér în grópă să-l puni pe strigoiu cu fața în jos, căci la din contră vine acasă. 12) Dacă vine vreme grea și cade și grindină, pune sécurea séu alt fier asouit cu tășul în sus, căci se va opri. 13) Nici-odată nu mătura séra în casă, căci mături somnilor copiilor. 14) Dela Pasoi până la Rosale nu e bine să arunci apă cătră ușa, pentru-că ai sufletul morților din acea casă și nule place. 15) Când te reîntorci dela grópă, după ce ai petrecut mortul, aruncă în pod bucată de pâne, séu un pup rămas dela mort, ca să nu se ducă norocul mortului. (Va urma).

acum pe un măgar, acum pe celalalt și călărea pustiu prin împrejurimea orașului. Cu ocaziunea unei astfel de plimbări pe un câmp pustiu Barnato dădu cu ochii de o petró lucitoare. O ridică, o arată unui băieș pricepător, și ce se veși? Pétra era un diamant. Barnato îmbrățișă de bucuria pe amândoi măgarii, cari cu totă înțelepciunea lor nu-și puteau esplica lucrul. Apoi se puse în compania cu minerul (băieșul) pricepător și-și vëndu pétra pentru 20,000 floreni. Cumpără apoi câmpul unde aflate pétra.

Câmpul acela era o comoră întrégă, dér Barnato vëndu la început numai puține petri, ca să nu atragă atenziunea generală asupra-și. Cu timpul și cu încetul el cumpără încă și alte câmpuri dimprejur, și într'o bună diminiță se treși că-i milionar.

Periódă acésta de tranziția finu trei ani. Mai târziu Barnato încredință esploatarea posesiunei sale unei societăți pe acții, ai cărei directori sunt: el, Sir Cecil Rhodes și încă un al treilea domn. Fiă-care dintre ei trage o lefă anuală de 250,000 floreni.

Când se descoperiră minele de aur dela Johannesburg, Barnato repeți încă odată strategica sa, care-i succese atât de bine la Kimberley: el cumpără atăta pământ cât numai putu, înființă societăți, introduse acțiile în Londra și deveni regele minelor. Astăzi clovnu de odinoră posedă o avere proverbială, care în fiă-care óră crește. Ce a făcut milionarul cu măgarii înțelepți, nu se scie.

O întâmplare curioasă.

Din orașul Amsterdam se scie, că la petrecerea de séră arangiată la 24 l. tr. în palatul regesc olandes, regina-regentă conversa timp foarte îndelungat cu un ofier tânăr întors din India, care în Mai 1890 avu o întâmplare foarte curioasă. Ofierul se chiamă Wittich, și el în timpul amintit, aflându-se chiar pe Marea roșă, în călătoria spre casă, sări de pe vaporul, care-l ducea, în mare, pentru-că să mântuască pe un soldat, care din nebagare de sémă cădu în marea. Soldatul cu tóte aceste se înecă și vaporul pierdu din ochi pe ofierul curagios. Il căută timp de trei ore, însă nu-l află.

Ofierul într'aceea se luă de-a notul în direcțiunea țermurilor africani și după-ce petrecu 7 ore pe marea, care furnica de sovali (pesci, cari mănâncă ómeni), ajunse în fine ars de sóre și slăbit peste măsură la un far.

De aci merse la Suez și-și continuă călătoria spre Olanda, unde rudeniile îl țineau ca mort.

După cât-va timp din nou se întorse în India, servi în 1892 și 1893 în Atjeh, unde prin bravura sa militară își câștigă ordinul militar „Willem“.

În a. 1894 luă parte la espedițiunea contra Lombokului, fú însă nimerit de două glónțe cu ocaziunea asaltului făcut asupra celei din urmă fortărețe balinesă. Dér și rănit și cădu la pământ, el incuragia pe soldații séi la asalt.

În urma ranelor a fost silit braval ofier să părăsescă serviciul militar.

Căendarul septemănei. APRIL are 30 zile. PRIER.

Table with 3 columns: Zilele, Călend. Iul. v., Călend. Gregor. Rows include Dum., Lun., Marți, Mer., Joi, Vin., Săm.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 6 Mai n. 1895

Starea rimătorilor a fost de 156.535 capete, la 7 Mai au intrat 1333 capete și au eșit 1327 rămânendu la 8 Mai un număr de 156.543 capete.

Se noteză marfa: unгурescă veche, grea dela 43.— or. până la 44.— or marfă unгурescă tineră grea dela

45.— or. până la 46.— or., demijloc dela 44.1/2 or. până la 45.1/2 or. ușoră dela 46.— or. până la 46.1/2 or.

Marfă țerănescă grea dela 43.— până la 44.1/2 or. de mijloc dela 43.1/2 or. până la 45.— or. ușoră dela 45.— or. până la 45.1/2 or.

Marfă sərbescă, grea dela 45.— or. până la 45.1/2 or. Transito, mijlociă grea dela 45.— or. până la 45.1/2 or. transito ușoră dela 44.— or. până la 45.— or.

Bursa de București din 8 Mai n. 1895.

Table with 4 columns: Valori, D. b. d., Scad. cup., Cu ban gata. Rows include Rentă română perpetuă 1876, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, Banca Naț. ult. div. 86.—, Banca agricolă, Dacia-România ult. div. 85 lei, etc.

SCOMPTURİ:

Table with 3 columns: Banca naț. a Rom., Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elveția. Rows include Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depuzeri, Londra, Viena.

Cursul losurilor private din 8 Mai 1895.

Table with 3 columns: Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, Insbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palfy, Crucea roșie austr., etc.

„Gazeta“ iese în fă-care di. Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șese luni 8 fl., pe trei luni 5 fl. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an. Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci. Se prenumără la tóte oficiile poștate din întru și din afară și la dd. colectori. Abonamentul pentru Brașov administratiunea, piața mare, Tergul Inului Nr. 30 etagiul I.: pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or. Cu dănu în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 or. v. a. séu 15 bani. Atăt abonamentele cât și înscrierile sunt a se plăti înainte. 1895.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 8 Mai n. 1895.

Table with 4 columns: Săminte, Calitatea per hect., Prețul per 100 chilozg. Rows include Grâu Bănățenesc, Grâu dela Tisa, Grâu de Pesta, Grâu de Alba-regala, etc.

Proprietar: Dr. Aurei Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

MULTE ȘI DE TOATE.

Barnato, regele minerilor. Inainte cu câte-va zile Parisul a avut micirea de-a vedé pe Barnato, regele minerilor. Pentru ómeni, cari nu s'au ocupat cu evenimentele din Africa de Sud, nulele aceste n'are nici o importanță, dér în contră, el este popular nu numai la capul de bună speranță, ci și în Londra, unde Barnato e o putere, care numără mult pe piața productelor de mine. Inainte cu 20 de ani Barnato nu ponda mai mult ca 15 fl. și servia ca clovn, cu doi măgari instruați, la un circus, ce umbra prin lume. Astăzi el are o avere de 30 milioane fl. În anul 1875 circul ajunse în Anglia în orașul Kimberley din Africa de Sud, unde însă făcu negoțe atât de rele, încât fú silit să se disolve. Directorul și soția lui o tuliră cu cassa pe ascuns, lăsând personalul, între care era și clovnu Barnato cu cei doi măgari instruați, în cea mai mare miseria. Paiatul întristat se suia

„Incuragiați pe adevărați industriași!“ ANUNȚ. Am onóre a aduce la cunoscința on. public, că mi'am deschis o croitorie bărbătescă, în Brașov, Strada Porți Nr. 6, etagiul I. unde se confecționează orice fel de haine bărbătesci, după sistemurile cele mai noue. După o praxă mai îndelungată în străinătate și în șcôla de croială din Budapesta, mă pun în poziție a coresponde cerințelor On. Public, atât prin croitul meu după moda cea mai nouă, cât și printr'o lucrare conscientioasă, fină și promptă, pe lângă prețuri moderate. Rog pe On. Publ. a mă încuragia cu cercetare cât mai numérose, asigurându, că îl voi mulțumi în tótă privința. Cu tótă stima: GEORGE BUCĂ, croitor bărbătesc, în Brașov, Strada Porți Nr. 6. etagiul I. Prețuri moderate.

Cel mai bun mijloc
 contra pognițelor, Puro-
 ciloră, Gândaci de bucătărie,
 Molii, Pirașii pe animale domestice etc.

Zacherlin

**are efect miraculos! Nu există alt mijloc de a prăpădi
 ori și ee insecte, de aceea are renume în totă lumea; și e foarte
 cautat. Semnele sunt: 1) Sticla sigilată. 2) Numele: „Zacherlin.“**

Se află de vânzare: în Brașov: La Domni I. L. et A. Hesshammer,
 Karl Irli, Evans Kelemen farmacist, Julius Müller, Carol Schuster farmacist,
 Teutsch et Tartler, N. Grădinar, Eduard Kugler farmacist, Carol Töpner, Julius
 Hornung farmacist, Heinrich G. Obert, Ferdinand Jekelius farmacist, Victor Roth
 farmacist, Heinrich Wagner, Karl Barth, Ioan Dugoiu et Fiu, Fritz Geisberger,
 Heinrich Hermann, K. Zebes. — În Făgăraș: La Domni: Richard Klein farma-
 cist, M. A. Gruser, I. Jarosch, Heinrich Schul, Alexander Nehrer, Jacob Fleisig.
 În Colahnu: La Domni: Ernst Wolf, Eduard Victor Melas.

Central University Library Cluj

Ajutor grabnic și sigur

SUPERINTE DE STOMACHU ȘI DORMITIE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eface pentru menținerea sănătății, curățirea sucuri-
 loră precum și a sângelui și pentru promovarea unei mișcări bune este deja preluin-
 dărea cunoscută și plăcută

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acesta balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămă-
 ditoare se dovedește ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de misticare că-
 cei de stomach, lipsa de apetiț, răgăneli, congestiilor, haemoroidelor etc. etc. În
 urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singur și dovedit **medi-
 cament de casă popular.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mi de scrisori de recunoștință stau la dispoziție!

FIȚI ATENȚII!!

Spre a evita înșelătorii, faceți pe fiecare atenție, că fă-care sticlă cu Dr. Rosa's
 Lebens-Balsam, care singura numă de mine este preparată după rețeta originală, este
 învelită în hârtia grosă albăstră, care poartă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Le-
 bens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205-3” în limba
 germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădate cu alăturata marcă a fa-
 bricii luate sub scutul legal.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se poate procura numai în

Depozitulă principală ală producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

În Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tote farmaciile din Brașov, precum și tote farmaciile mai mari din monar-
 chia Austro-ungară au depozit din acesta balsam de viață.

Totă de acolo se poate avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Heilsalbe)

unū medicamentū sigurū și prin mil de scrisori de mulțămire recunoscutū în
 contra tuturor inflamațiilor, răniilor și umfăturilor.

Aceste se întrebunințază cu succes sigură la inflamații, la stagnațiunea lap-
 telui și întârșirea țifeloră cu ocași nea înțercării copilului, la abscese, ulcere, pusule cu
 puroiu, carbunelă; copțuri la unghie, la parerții iuloerșianți la degete, la întârșuri,
 umfături, tumorele glandulelor litiatice, lipume etc. — Tote inflamațiunile, umfături,
 înțercuri se viadecă în timpulă celū mai scurtū; la casuri iusă, unde s'a formată deși
 puroiu, absorbă bubă și o vin'leacă în timpulă celū mai scurtū fără dureri.

În cutiōre à 25 și 35 cr.

FIȚI atenții!

De-ōre-ce alifa de casă universală de Praga se imi-
 țeză foarte des, faceți pe fă-cine atenție, ca singurū numai
 la mine se prepară după rețeta originală. Acesta este nu-
 mai atunet veritabilă, decât cutiōr-le din mae alb galbun, în cari se pune, suntă înțșu-
 rate în hărtia roșie pe care se află tipărită în 9 limbi esplicațiunea cum se se între-
 buințeze, împachetate și în cartone vinete, — cari suntă provădate cu marca fabriciei
 de mai sus.

Balsam pentru auș.

(Gehls-Balsam)

Celū mai probatū și prin multe înveșturi celū mai temeinicū medicamentū pentru
 vindecarea aușului greu și spre relobedindrea aușului perdutū. **Flacon 1 fl.**

tenesce dela tată la fiu. Acesta est
astăzi un adevăr, care s'a con-
tat prin număröse experiențe ale
torilor.

In Elmira (New-York) \$ 120.—
cercețati prin doctori 4000 0
și s'a aflat, că dintre acșis.
au avut părinți bețivi. P. . .
niă dela părinți i-a du, . . .
lele, pentru carî avean, . . .
fere robia. Doctorul. Segeidin.
oerțetare cu 71 rêu.
câ dintre aceștia 2

Renta de argint austr.	101 35
Renta de aur austr.	123.60
Losuri din 1860	158.—
Acții de ale Băncii austro ungare.	1078.—
Acții de ale Băncii ung. de credit.	459.25
Acții de ale Băncii austr. de credit.	399.80
Napoleonfort.	9.69
Mărei imperiale germane	59.67 1/2
London vista	122.15
Paris vista	48.42 1/2
Rente de corône austr. 4%.	101.50
Note italiene.	45.90

Cursul pieței Brașov.

Din 11 Mai 1895.

Banote rom. Camp.	9.65	Vând.	9.63
Argint român. Camp.	9.60	Vând.	9.65
Napoleon-fort Camp.	9.66	Vând.	—
Galbeni Camp.	5.70	Vând.	—
Ruble rusesei Camp.	—	Vând.	—
Mărei germane Camp.	59.40	Vând.	—
Line turcesei Camp.	—	Vând.	—
Socis. fonc. Albina 5%	—	Vând.	—

ANUNCIURI
(inserțiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrise,
administratiunii. In casul p.
blicității unui anunciu mai mult
de odată se face scădământ,
care creșce ou câtă publicarea
se face mai de multe-ori.

Administrațiunea
"Gazeta Transilvaniei."

Birourile: Têrgul Motelor nr. 22, etajul I.

bețivi, 6r 11 man
caloulat, că dintr
cătorî, căți se a
nișele German.
patima beție
Interesa
Nr. 505
constatări,
cialiști:

Orele de cassă dela

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
FILIALA BRAȘOV

Giro-Conto
la banca
Anstro-Ungară.

primesce depunerî spre fructificare pe lângă 4 1/2 %
netto, solvindă însași darea de interese;

scontéază polițe comerciale cu 5 1/2 %;

accórdă împrumuturi cambiale și cambial-ipotecari cu 6 %;

deschide credite în cont corrent sub cele mai avantagiöse
condițiuni;

accórdă împrumuturi pe hârtii de valôre, monede,
giuvaere și mărfuri cu 6 %;

cumpără și vinde cu prețurile cele
mai convenabile monede și hârtii de valôre
indigene și străine, în specială de cele românesci;

rêscumpără fără nici o
detragere cupône, escomptéază cupône înainte de
scadență, și

cumpără cu celă mai
urcată preț cupône dela efecte române;

efectuéază în modulă celă
mai culantă încassări și plăți pe piețele din țeră și
streinătate,

esecută în comisiune ori-ce
însărcinări de bancă sub cele mai ief-
tine condițiuni;

închiriează magazine și locuri libere de depou, pe teri-
torii
său strada Gării Nr. 45, care, situatâ nemijlocitâ lângă
gara drumului de fieră de stată, e legatâ prin șine proprii cu
acésta și investitâ cu dreptulă de vămuire și cântărire oficiôsă
prin organele drumului de fieră de stată;

primesce în calitatea sa ca reprezentantă principală a so-
cietății de asigurare EQUITABLE din New-York oferte
pentru asigurări pe viețâ sub condițiunile favorabile, parti-
culare a acestei societăți.

Onorabileloră administrațiunii de fonduri și p. t. D-loră
capitaliști le recomandă pentru plasarea de capitale

Scrisurile fonciare de 5 % ale „Albinei“

ale căroră cupône se rêscumpără semestrulă fără nici o
detragere, și cari se află de vândare în cursul dîlei a bursei
din Budapesta, în piese de 500, 1000 și 2000 de corône.
Comparendă cursurile și produsulă celorlalte efecte indi-
gene, se pôte sustînea cu totă dreptulă, că

Scrisurile fonciare „Albina“ de 5 %

suntă săi relativă cele mai iefține și totodată mai
productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.

Bonitatea absolută a foncierelor „Albina“ e garantată
prin valôrea celă puțină întreită a ipoteceloră pe basa căroră
se esmită, prin fondulă specială de asigurare a scrisuriloră
fonciare care e de fl. 200.000 și în fine prin totalitatea orî
și cărei alte averi a institutului.

30 - *

Orele de cassă dela 8—1.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“

la 5 cr. se potă cumpără în librăria Nicolae Ciurcu.

I. Tringete 22. nr. 101. nr. 101. nr. 101. nr. 101. nr. 101.